

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 35.

Plymouth, Pa., d. 27 Rugpjūčio (August) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainų adresą būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norėsių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY
Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
 ONE INCH ONCE \$1.00
 ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
 all communications must be addressed

J. J. Paeksztis & CO. Plymouth, Pa.,
 The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in Lithuanian language:

FOR PRINTING IN ALL MODERN LANGUAGES.

Vienybe Lietuvniku

Išleista kožną Sėredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METŲ AMERIKOJE.... \$2.00
 Į UZMARĖ..... \$3.00

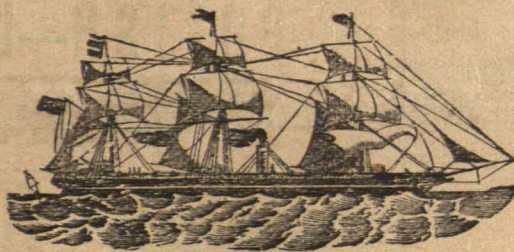
APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10.00
 Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
 Už colį vieną sykį garsinant \$1.00
 Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c
 Dėi sykius garsinant 75c
 Tris sykius (už vieną dolerį) \$1.00
 Pinigai kitap nesislūnczia, kaip tik per MONEY ORDER, na registravotose gromatose ant szito antrašo:

J. J. Paeksztis & CO.
 224 East Main Str.,
 Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanauskas!

Nauja Lietuviška Karčiama N. W. Cor. S. 2nd Ir Carpenter str. Philadelphia Pa.
 Užtaikom ko puikiausius gerimus, szalta Aiu, Daktine, Vyna, ir Havanao cigarus, prietam yra visoki užkandžiai ant stalo per visa dieną. Kiekvienas užėjus randa čia szirdinga priėmima, todėl nepamiršk Lietuviai atsilankyti.

Neikite pas svetimą, bet pas
V. G. Sava
 „Saloon“ 13 S. Canal street.
 WILKES-BARRE, PA.
 Puiki degtinė ir alus! kviečiam lietuvius.
 Čia gausi pigiasias laivakertes ir pigiai nusiųti pinigų į visas svieto dalis.

Telefonas 309 - 2 S. S.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas
 moterų ir vaikų ligose,
DR. S. E. FEINBERG,
 pagarsėjęs jau nuo 15 metų mūsų mieste, nuo 1 Liepos maino savo vietą.
 Szimtu-szimtai ligonių atras jo namose, tamtyčia įtaisytoje laboratorijoje.

437 Adams Ave.
 Vine st. kėrtė,

prieszais vokiszkažą bažnyčia, kap ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.
DR. FEINBERG YPATINGAI
 .....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,
 Vaikų ligas,
 Teipgi moterų negales, ypacz prigulinczias prie akuszierijos (gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja akiniu (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien nuo 10 val. isz ryto, paskui nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus, o gaus ant jų pėdų tikrą rodą.

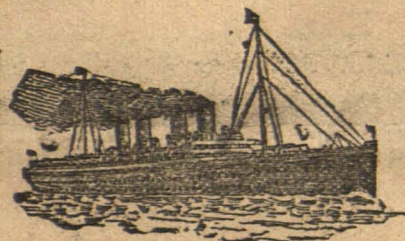
Dr. S. E. Feinberg,
 437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu telefonu, kuriais galima pakviesti jį pas ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavco gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa

P. V. Obiecunas,
 1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA

Pardodu laivakorte ant visokių linijų ir siunczu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis (paveidimus resztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Izmainau vieokius pinigus ont amerikonziskų ir t. t. Daran apsegerimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalktu. Jeigu kurį atkeliauvsi užlaikytų kastlegarnėje, tegul szaukiaul prie mane, o az jį iszlinoosiu. Lietuviai krepkltės pas savo tautietį, o brūte užganėdinti.

RECEPTAI.

Kožen gerol aptiekoje gaus se tas - t kras gyd. oles. Jeigu turėsi gerą receptą. Mes į ardo d - me receptus gydymui visokių ligų ir kitokių, parazytus geriausių daktarų sviete. Parazyk aiszkiai tikra virdą ligos anglizkoj arba lotyniszkoj kalboje reszta raszyk Lietuviškai: kiek turi metų ligonis, vyras ar moteris? su tuom resztu atsusk mums vieną dolerį, o apturėsi receptą. Norėdams apie ką pasiklausti, atsiųsk marse už 2c. dėl atsakymo.

Adrsuok sziteip:

GLOBE FORMULA, CO.
 Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintasi
Dr. RICHTERO
 wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
 yra geriausias gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
 ir wisokiu Rheumatizsku skaudejimu.
 uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
 215 Pearl Street,
 New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėšą, kiaulieną, verszianą, jautieną, avinczianą, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pagerę prekę neikaip pas kitus visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
 PLYMOUTH, PA.

Telefonas 352 Plymouth.

Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

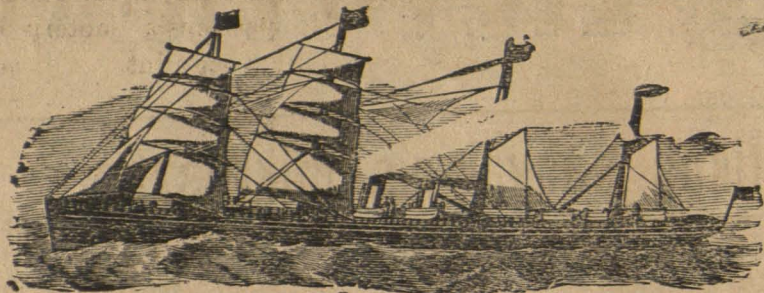
Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
 nū 12 iki 1 po piet,
 atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visų greiciausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuneziame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir vizaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuviu prietelis!
Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.
Užlaiko mėsinyczią teipgi ir grosersztorį.

Pardnoda laivakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunczia pinigus į visas svieto dalis, reikale kreipkitės pas savo prieteli.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas
256 E. Market str. Winkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusia madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

DR. J. SOUPCOFF

Tikribe daktarizkam isztrime gal pasieki tik tokis daktaras, kuris ilgėsi laika savo gyvenimo perleido ant tirinėjimu. Musų datirimas gyvuoja nuo 15 metu ir didžiausiuose Europos ligonbučiuose. Esame daktarais, užtvirtintais Berlyno, Wiedniaus ir Warszavos medicinos akademijų Turime teipgi paliudijimus isz kožnos valstijos szio kraszto. O kad gydėm tukstanczius žmoaiū kaip senam kraujui telp ir sziczia su laimingiausia pasekme, tai esam ir dabar pasiręgę isz dit kožna liga, kokis gal patikti žmogu. Ka? ar branginat savo givastį? Ar norit but sveikais per visa savo gyvenima? Ar mislinat, kad negerai ilgai laukt? O delto nelaukit ilgai, bet gid kitas pas daktarus, kur supran jus kalba ir broliszka prijauczia jusu kentėjimus.

APSILPNYTI VYRAI Jeigu sergate ligom, pzeinancziom nuo iszdykumo arba užsitretimo jeigu jezokot pagalbos pas daktarus ir jos neradot, tada mes n rim paszeket apie ta Ligoniu iszduosim teisinga kontrakta, kad turetū kuom mus laikit. Kiekvienoi vietoi ligonius atlancome.

Gydome ir iszgydome:

Szaltį, Dusulį, Neuralgia, Plakima szirdies, Pilvo ligas, Reumatizmą Meterių silpnibės Nemiga, Paralyziū, Dziuva pradziū, ir visokias viduriū ligas. Teipgi Vaiku ligas, Lijas kranjo, inkstų, Szv. Vito szoki ir t. t. Su didžiausiu atargumu gydome Oda ir Slaptis ligas abėjū lieziū. Užmokestis labai maža o gyduolės, kurias pats sutalsom ir gabenam isz Europos dovanat.

DR. J. SOUPCOFF & DR. J. COHEN.

OFFICE VALANDOS:

806 Penn Ave.

(FIRMAS AUGSZTAS)
Pittsburg, Pa.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryte iki 6 vakare
Nedeliomis nuo 10 iki 2

Markell Building.

NUO 9 ISZ RYTO IKI 8 VAKARE

Connellsville, Pa.

142 PITTSBURG S. R. COR. APPLE.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **ERAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnikai) visad reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite avo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Gerianse gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikui vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visoki nezcistą sisteną kaip tai: pleiskanas, dederives niezis papuckus ir stabdo galvos skandėjimą. Jeigu užtėmijote savo plaukų slinkimą, umai atsizsaukitis ir gazsytai pagelbą ant sulaikymo trumpam laikui. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikro, kad užle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publi-a".

[Temykite: kad szijų gyduolių negalima gaut kitur, tik isz mus firmos izuoziam.]

Norinti gauri visą rodą, apraszyk padėjimą savo plaukų: kokis piezastis yra. Rolą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių pločio, 24 colių augszczio, ant puikios popieros, su piisuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakeijoj.

Szitas paveikslas tojo musų užsitarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvienoi lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą trubė ant naudos savo tautieczių ir tėvynės.

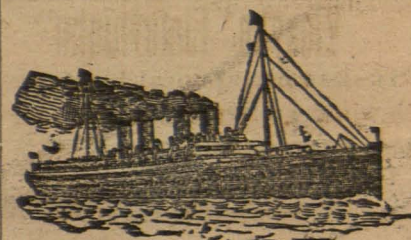
Siuntejei!

sviesto, s. ro, kiausziųjų ir kitų tavo rū, bus lin! smi iszgrsti apie nauję freight ejiama Lackawannos geležinkelio ant szijų metų, szpėdiszkaizkai eizantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą del si ntejų ir gautojų.

Karai siledais isz East Owego, s'ekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ejiimas prasidedo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergias k žną nedėle, ateinantis į rytinius miestus seredos pėtnyczius rytais.

Specialiszkas laikis paskirtas, del siuntinėjimo ir kožnas agentas priduos reikalaujantiems visis informacijas.

Telephonas 26-5 So Boston

F. J. & K. Mokevicz,

145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS.

Parduoda laivakortes ant visų linijų ir siuncziū pinigūs į visas dalis sveto. Doviernastis (pavedimus resztr.) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainu visokius pinigūs ant amerikonziskų ir t. t. Darau apsergėjimus nuo ugnies, Fire Insurance ant visokių daiktų. Jeigu kurį at eizavusį užlaikytų ksztelegarobėje, tegul szankiasis prie manęs, o asz-į iszkuosuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

„Vienybės“ redakeiją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

— Lenkijoje (taigi ir Suvalkų gubernijoje) įvesti dabar kiti įstatymai apie išžemimą paszportų; kitose Rusijos dalyse tie įstatymai buvo užtvirtinti dar 15 birželio 1894 m., o neseniai, 23 birželio 1902 m., caras liepė įvesti juos ir Lenkijoje. Nauji įstatymai tuo geresni, kad pagal juos galima išsiimti paszportą ant penkerių metų, o važiuojant į Rusiją, nereikės imti paszporto nuo paties gubernatoriaus, kaip ikšiol yra buvę.

— Rusijoje visi beveik geležinkeliai priguli vieszpatystei ir visas ant jų davadas eina pagal „formą“; nuo dabar kelių ministerija įveda ketvirtosios klases vagonus, paprastai vadinamus „dabbininkiskais“; iš lauko ant tų vagonų, kaip ikšiol, parašyta: „vieta 8 gyvuliams arba 40 žmonių“ (mat, Rusijoje vienas gyvulys atstoja penketo žmonių). Tik tiek, kad bus dabar pigu važinėti: nuo versto ims tik tris ketvirtadalius kapeiko- (iki 920 verstų)

— Gavome neseniai išleistą Liepojuje knygutę „Pirmyn!“ Tę patilpo yvairios eilės, paskirtos darbininkų reikalams (24 pusl.). Gamama „Vien.“ išleistuvėje už 5 centus.

— Į Pennsylvaniją (Wilkes-Barre'ų apielinkę) atkeliauja iš Ch'cagos J. A. Borkowski, lenkiszko laikraszcio „Robotnik“ redaktorius. Artyuose vietose jis rengs didelius susirinkimus ir sakys lenkiszka kalbas; jis aiskiai parodys straikuojanczių darbininkų padėjimą ir pamokys, kaip darbininkai turi elgtis, idant išlaimėtų sav geresnį būvį ir geresnę ateitį. Kas tik supranta lenkiszka, tegul neaplenkia tų prakalbų.

Isz Lietuvos.

Isz Kavarsko, Ukmergės pav. Reikia paminėti

apie kratą pas Pravidzių ukininką Juczapą Gilį, kurią atliko urėdininkas Szulcas su szimtininku Verszeliu. To paties sodžiaus ukininkas Jonas Szaltavėjis, budamas deszimtininku, per kelis kartus praszė urėdininką, kad važiuotų krėsti Gilio. Urėdininkas, nors ruskis, vienog žmogus doras, iszkarto neklausė; bet Szaltavėjui nesiliaujant raginti, ryžos užpulti Gilį ir atimti keletą Elementorių, nakties laike, pacziam Giliui namie nesant, paczią su mažu pergandinant. Netiek urėdininkas, kiek „lietuvis“ Szaltavėjis landžiojo visur, kaip szuo. Už tą darbštumą gavo visu keliu klausytis urėdininko keiksmų už suvadžiojimą, nes nieko nerado. — Szaltavėjis-žmogus iszdykęs. Jame viskas užsaulė: ir tikėjimo, ir žmoniszku mo jausmai. Tikrus savo vaikus badu iszmarino. Oi, tu žmogeli! geriaus butum padaręs, mažas numiręs, negu dabar būtumei gerus žmones. Kas gi butų, kad visi lietuviai iszvirėtų į judozius ir savo rankomis pradėtų smaugyti tuos, kurie jiems apszvieta ir Dievo garbę platina? A. G.

Isz Veviržėnų, Raseinių pav. Į Veviržėnus atvykęs, priskaicziau kelioliką žydų už laikomų krautuvėlių, o katalikiszka tik vieną teregėjau, kurią valdo Jonas ar Petras (vardo neatmenu) Jurionas, kuriam, sako, bene visų geriausiai klojas, ir veviržėniskiai prie saviszko labiaus mėgsti pirkti, negu prie peisoczių. Užtai ir verta juos pagirti. Tas pats Jurionas ir pyragus bekepęs ir arbatą su duonine gira bepardavinėjęs. Pas jį ir pakeleiviui yra kur apsisotiti. Viduje, macziau, sienos papuostos szventųjų paveikslais ir kryžium, o pas duris prikalta lentelė su aiskiu lietuviszku paraszu: „Ke-

pures praszom nusiimti“. Isz visoko matyt, jog Jurionui Dievas padeda už jo dorumą ir teisingumą. Verta butų ir seniai jau laikas mums prekystę nuo žydų atsiimti ir tik pas saviszki tepirkti.

Isz Szvėksznos, Ras. pav. Musų akcizninkai isz proto eina, kratas bedarydami. 14 d. gegužės per 10 adynų apspitę Szvėksznos szpitolę, neva arbatos ir spirito jieszkodami, bet nieko nelaimėję, nuo bobelių bent po maldaknygę iszplėszė. Girdėjau, akcizninkai ketiną kailį iszkarszti skundikui, kam pats gerai nežinodamas donosą davė. Butų gerai, gal judosziai liautų judoszia vė, bet ir kunigams praverstų isz sakyklos padrausti, kad nieks skundų nedarytų.

Kucovas.

Isz Indriejavo, Raseinių pav. Akcizninkai, gegužės gale, naktį besivalkiodami, patiko du raitu vyru isz Prusų tavorą benesant. Vyrai dar paskubo į girią pasprukti, bet jau arkliams į uodegas stipriai įšivėlė liubrikai, ir be gal'o iszdžiaugsmo keikdami, „paimką“ vilko į Aisenų muitinyczią, bet ant puskelio neiszkentė neįlindę pas vieną savo pažįstamą sznapszės atsivatyti, o arklius su keliais mazgais priveržė prie tvoros. Bet jiems butelkėles besausinant, kaszin-kas pribėgęs vienam arkliui pamautą czakszt papiovė, su rykszte szmaukszt žrėžė, ir arklys akies mirksnyje parbėgo namon. Kontrabandnieszis, netikėtai savo arkliuką su tavora iszvydęs namie, į tvartą uzdarė, tavorą paslėpė, kad ir 100 akcizninkų nerastų, o pats brinkt į lovą ir miega, lyg tarytum nieko nežinąs. Anas vaikinėlis butų ir kitą arklį iszgelbėjęs, bet prieti buvo persunku, nes pie patlango buvo pririsztas, — butų liubrikai pamatę. Vistiek, garbė jam ir už tai! O ką? ir

tarp žemaiczzių yra akylų vyrukų! kad tik tokių butų daugiau.

Butvilaitė.

(Isz „T. S.“)

Isz Tilžės. Eitkunuose rado pasilpusią moteriszkę ant laukų begulint. Ji norėjo į Ameriką keliauti, bet parubėzyje aplink klydinėdama, nusilpo; per 8 dienas buvo ji vienat rugsztynėmis maitinuisis. Ji nė kalbėt negalėjo. Daktarai menka vilties teturi jos gyvastį iszlaikyti.

Vilniuje bus szį rudėnį didis iszkraustymas (paroda) laukiniukiszkių prietaisų ir produktų.

Prusų valdzia Karaliaucziuje iszleido naują padavadyjimą, kad mokintojai pradinių mokslainių ant to dabotų, idant lietuviszki kudikiai kuo greicziaus iszmoktų vokiszka; o kurie trejuose metuose negana iszmoko, tie gaus ir toliaus liktis apatinėje kliasoje ir negaus savo proto daugiaus iszlavinti. — Ir Prusų valdzia pradeda prisidėti prie aptamisinimo darbų.

Ermelando vyskupas Thiel keliavo per Prusų Lietuvos bažnycias, jas peržiurėdamas bei žmones firmeliuodamas (dirmavodamas). Jis atlaukė Klaipėdoje ir ligonbutį dėl lepros (raupų) liga serganczių jų. Į szitą butą surinkti visi Prusų zemėje lepros arba rauso (raupų) liga sergantiejie. Dabar jų tų yra 15. Ta liga neiszgydoma, o tas butas dėl to įtaisytas, idant ta liga neprasiplatintų. Iclius.

Kelionės iszpuđziai.

Tilžė, 6 rugpiuczio 1902 m.

Atėjo vakacijų laikas. Asz keliauju į maudyklę Craz, netoli Karaliaucziaus, ant Rytjurių kranto. Gelezintrukiu atsiekiu veik Klaipėdą, miestelį, menklietuviszko krutėjimo terodantį (vienog, Klaipėdos „Lietuviszka Ceitunga“

viernas tautiskas laikraštis yra). Miesto kupczystė jurėmis vis kas metai menkyn einą — neiszgl konkurencijos Karaliaučiaus, o su Rusija teipgi nėra jokio susineszimo, — ir kaczeig landtagas (Prusų karalystės seimas) daug milijonų įvėlyjės iszbudavojimui ovinagai (priplaukai), tacziaus tai be ypatingos naudos pasiliks. Klaipėdoje užstojū ant garlavio, kursiszkomis marėmis ant kranto link bėganczio. Po deszinės rankos traukiasi kopai, kalnuota smiltinė siena tarp Rytjurių ir kursiszkų marių. Jau ilgus metus triusiasi Prusų valdzia szituos smilczzių kalnus apsodinti pušimis; vienog, tas darbas labai sunkus, nes kopų smiltys liubyja, vėjui pucziant, lyg puscziios smiltys, tolyn keliauti ir viską, kas joms į kelią stoja, po savimi palaidoti. Tuli kaimai yra kopų smiltyse palaidoti, iki kol po ilgo laiko, smiltims tolyn vandraujant, apnesztiejie kaimai vėl į szviesą pareina. Ant kopų randa ma apszčiai archeologiszkų (senovės) liekanų: molinių urnų (puodų) su anglimis sudegintų lavonų ir tulų papuoszalių senovės žmogijos. Pagal ieztyrinėjimus profesoriaus Bezenberger'io isz Karaliaučiaus, lietuviai jau per 5000 metų sziamė kraszte gyvena, todėl tos žinios, buk lietuviai giminių vandravimo laikuose (ketvirtame szimtmetije) sziczion atsidanginę, neteisingos.

Dabar gyvena ant kopų apszčiai kurszieczzių, o jų kalba abelnai su latviszka sutinka. Jie visi kalba be to lietuviszkai. Kopininkai maitinasi labiausiai isz žvejybos, veik ant jurių, veik ant marių bežvejodami. Turtingiausia vieta ant kopų yra Juodkrantis (Szwartzort), — maudyklė, kur kas vasarą virsz 2000 svezzių susirenka. Labai vargingi kaimai yra Preilė, Pervelkis ir Pilkopiai; didesni yra Nida ir Ra-

syte, kur jau ne daug lietuvių rasi. Prie Preilės darbuojasi kaliniai, apsodindami kopų smiltynus. Senuose laikuose ėjo per kopus didysis paczto kelias isz Prusų į Kurlandiją (Kurszą arba Kurzemę).

Krante randu maiszytą draugiją: vokieczzių, lietuvių, lenkų, rusų ir žydų. Žydėlių dabar ypacz daug, kada jiems Maskoliai uždraudė maudyklės Rusijoje lankyti. Svezziai visi apmaudingi; mat, lįja ir lįja, vos gali nosį isz pastogės iszkiszi, o teip jau per kiaurą vasarą. Gyvenimas hoteliuose brangus — po 4 markes ant dienos — o pasilinksminimo menkai. Tai ir asz, palikęs maudyklę, iszsi-rengiau į Maskoliją, idant pažinti Vilnių, Lietuvos sostapi-lę. Per turtingą Sambijos kraszta važiuodamas, mislimis nusiduodu į aną laiką, kada mūsų broliai prusai už savo liuosybę ir savo tėvų žemę kariavo priesz kraujagerius kryziokus ir per savo nesutikiną sav prapultį laimėjo. Tulos pilys dar dabar beriogsanczios (Balga, Lockstedt) yra ženk-lais anos apverktinos gadynės.

Nuvažiuoju į Eitkunus ir pernakvojęs einu sav į „szventą“ Rusų žemę. Valdininkas, paskaitęs vardą praszporte, žiuri į szalia esanczius dvejo-pus raistus, kur vardai neis-ztikimųjų ir slapta isz Masko-lijos iszsikrauscziusių surasz-yti, hau ne ir asz koks neis-ztikims. Koks skirtumas tarp Prusų ir Maskolių! Sziczia urėdininkai-tarnai, Masko-lijoje — tai ponai, bent teip ro-dosi. Treczia dalis visų vy-riszkzių — keleivių iszrodo urė-dininkais savo raudonomis ir geltonomis siulėmis — net ne-smagu! Kaune jieszkojau pa-žįstamų, vienog, neradau; ap-žiurėjęs Perkuno žinyczia, pa-sipainiojau pas liuterių pra-baszczzių, seną žmogelį, pirma ant Kaukazo buvusį. Parodė man klebonijos archivą (pa-

kavonę senų rasztų), kur apszčiai ir senų žinių apie evan-gelikų buvį Žemaitijoje randa-si. Visi bažnyczios raistai su-tulomis kultur-istoriszkomis žiniomis apie lietuvius dar sveiki yra. Parodė man rasz-tą (privilegiją), paties Vytauto ranka paraszytą (berods, len-kiszkai), per kurį Kauno mies-czionims tulos ypatingos teisy-bės priesz žemlionis dovano-jamos. Visi lietuviszki rasz-tai, sako, esą gudų sunaikinti, koktai ir Daukantas stigavoja. Kaune ir aplink nėra lietuvių liuterių, tik 4000 vokieczzių; lietuvių tesą Jurbarko, Taura-gės ir mažumas Kretingos pa-rapijoje. Vokiszkosios moks-lainės teipojau turi nuo mas-kolių nukęsti, kaip ir lietu-viszkos, todėl dabar vokiecziai savo moksluyczias uždarė, nes nenori jas paduoti maskoliams mokintojams. Religija tur ir vokiszkose mokslainėse but rusiszkai iszguldoma. Visur girdėti dejavimai, visur matyti nuliudimas ir baimingumas.

Kur dingio mūsų prosenių narsybė, apie kurią Daukantas pasakoja?

Isz Kauno leidausi Vilniun; laukai szalia geležinkelio gana gražiai apgyventi, kur-ne-kur jau rugiai nukirsti. Vaziavo drauge vagone szeimyna isz Saratovo gubernijos, isz vo-kiszkų kolonijų, nemokanti rusiszkai. Norėjo važiuoti į Ameriką, Rotterdame sulaikė ir atgal varė: mat moteriszkė buvo akimis serganti. Teip bevažiuojant, sztai Vilniaus szlovė dauboje pasirodė. Sku-binausi ant pilies kalno; isz tiesos, szlovnas apskritumas pasirodo akims! Seniejie pi-lies murai priminė Szventra-gio, Mindaugo, Gedimino, Kei-stuczio, Algirdžio, Vytauto gadynes.... Czion jie par-traukdavo su grobiu isz Prusų arba Maskolijos, czia szvęs-da vo jie szventes tautiszkas, czia tarnaudavo savo dievams. O dabar gudiszkka karuna plezno

ja ant pilies virszaus... Nu-liudęs nulipau žemyn.

Aplankiau Asztriją Bromą. Dyvyjansi, kad visi pro asz-triuosius vartus einantiejie, ar butų katalikai, ar pravoslavai, ar žydai, paveiklui szv. Pane-lės paguodą iszreiszkia. Ap-žvalgiau ir koryczia prie ka-tedros. Szitos koryczios apa-tinė dalis dar stabmeldiszkies vaidelėms derėjo sakymui ko-zonio. Galiaus dar Vilniaus „grozybę“ — Muravjovo pa-minklą — apžiurėjęs (iszrodo žvėriszkas), aplankiau tulus lietuvius. Taigi vėl atsigaivi-no mano szirdis: kovoja tau-tiecziai ir priesz gudus ir priesz lenkus-pusbrolius! — kovoja karsztai, nežinodami, ar ką lai-mės ar ne, visgi atliekti tėvy-nainiszką savo pareigą. Ir mano szirdis užsidegė isz nau-jo — kovoti ir lukėti....

Ichius.

Didysis straikas.

Straikuotojai tvirti, tartum uola. Kaip nuo seniaus skeba-vo tik szimtoji unijonistų da-lis — teip judoszių skaitlius nesidaugina nė ant vieno žmo-gaus. Jei kompanijos ką su-gaudo, tai tik kitur; pereitą sąvaitę parvezė į kasykles dve-jetą vagonų padvėselių — žy-dėlių (nesijuokit, broliai!), ku-rie szviežiai buvo atplaukę isz Pilviszkzių ar Visztyczio... Tokių „mainierių“ dar sviete nematyta!

Kompanijos prakisza kas sąvaitę po tris milijonus dol. Tie szuolupiai, ką vadinasi „anglies ir geležies polici-monais“, kurie apakę szaudo ne-kaltus žmones, kasztavo kom-panijoms iksziol vieną milijo-ną dol. tik Pensylvanijos gu-bernatoriui Stone reikėjo už-mokėti \$20,000 už tai, kad jis davė tiems valkatoms „certifi-cate'us“, jog jie esą „padorus ir isztikimi“ žmonės.

Tų akypleszų yra antracito apyrubėje 5000. Szijų vietų

gaspadinės dabar nors tiek pasidžiaugia, kad nėra kam vogti visztų: mat, visi bum'ai (valkatos) iszėjo į ponus policonus ir jau visztų negaudo—tik szauo.

Aklū esi ir amžin pasiliksi aklu, darbininke, jei dabar nepamatysi, ką su tavimi daro kapitalizmo erkės.

Paszelpa straikieriams.

Viso svieta patarlė sako ir sako teisingai: draugą pažįsi nelaimėje. Kietosios anglies darbininkai, pakėlę didelę kovą prieš kapitalizmą vardan darbininkų tiesų, atjaučia skurdą, bet drauge atjaučia, kad kitų brolių—darbininkų szirdys plaka vienu jausmu. Ir tai priduoja straikieriams tvirtybės. Reikėjo straikieriams paszelpos — ir jie gauna ją; teisybė, nedidelė, bet vis-gi gauna ir nors pusbadžiu gali iszmisti. Paszelpa eina nuo vienu beveik darbininkų.

Puikniausiai pasistatė Illinois valstijos kalnakasiai: jie davė jau dukart po \$50,000 ir duos, iki reikės, dar daugiau.

Isz lietuviszkų organizacijų pirmutinė atsiliapė Brooklyniskė socialistizka „Lietuvos Sunų Draugystė“, paskirdama ant syk \$25; paskians prisidėjo ir kitos dvi Brooklyn draugystės (Kazimierinė ir Juozpinė), teip jog Brooklyn lietuviai iksziol yra paaukavę \$65,00.

Vytauto draugystė Plymouth'e, turinti 195 sąnarius, paskyrė paszelpą stacziai savo sąnariams; susirinkimas nutarė pavesti \$100 isz savo kasos kaipo paskolę: sąnarys, kuris tikrai reikalauja, gali gauti isz kas s iki \$10, o geresnius laikuose atgrąžis juos po 50 ct. kas mėnesį.

Szv. Kazimiero draugystė Plymouth, susirinkime 25 d. rugpiuczio, nutarė skirti tokią pat paszelpą arba paskolę iki

\$10 kiekvienam neturtėliui—sąnariui, neaprubeziudama, vienog, sumos, iki kuriai gali būti suteikiamos paskolės. Be to dar ta pati draugystė paskyrė ant syk \$25, kuriuos nusių straikierių izdui.

Tiek tezinome apie rinkimą paszelpos straikieriams tarp lietuvių. Butų gerai, kad visos szelpiamosios draugystės straiško apyrbėje sektų Plymoutho Kazimierinės dr. paveisdą. O draugystėms, esanczioms neapimtose straiško vietose, priederėtų nusiųvelgti į Brooklyn lietuvius.

Atsiminkime, kad angliakasių kova — tai yra visų darbininkų kova; angliakasiai yra tai pryszakinė kovotojų eilė, kaip avangardas armijoje; avangardas visada kovose labiausiai nukenczia, bet jei jis atlaiko savo vietas, tai visai armijai jau lengva pergalėti neprietelių.

Gerai tą teisybę suprato net už tolymų marių, kitoje žemės dalyje: Anglijos darbininkų unija „South Wales Miners Federation“ paskyrė Pennsylvanijos straikieriams \$50,000 paszelpos; ta unija sako, kad Amerikos angliakasiai kovoja dabar už viso svieta darbininkus.

Pagunda ir jos vaisiai.

„Lietuvių valstiečių susidraugavimas“ Shenandoah'e vyriškai pasielgė, pakeldamas tamtikrą protestą prieš laikraszczių užpuldinėjimus ant lietuvių ir nusiųsdamas tą protestą visai vi tinei pressai.

Nereikėjo, vienog, užmirsztiti ir kito dalyko. Pirmutinis metė apszmeizos ir melagystės purvus ant lietuvių airizskas prabaszczius parapijos Annunciation („denunciation“?). Rev. H. F. O'Reilly. Negana to: jis prigundė ir lietuviszką kunigą neteisčiai liudyti prieš savo brolius.

Czia butų reikalingas ypa-

tingas protestas, kurs iszteisintų lietuvius nuo sunkių užmetinėjimų, neturinczių po saviimi menkiausio pamato. Angliskzi laikraszcziai melavo tame dalyke, kiek tik įmanė, vienog, ir jie susiprato: „The North American“ (17-VIII) dabar jau raszo, kad O'Reilly yra per toli nužengęs; kaip liudyja szits laikrasztis, prieš tą apjakėlį yra sukilę net kiti kunigai: jie iszniekino jo užpuolimus ir reikalauja, kad O'Reilly pasiliautų gundęs svieta ir atszauktų melus.

O'Reilly veidmainiavo Shenandoah'e isztisus 33 metus (jis tiek metų jau tų prabaszcziauja); neapykantą prieš darbininkus jis slėpdavo dėl baimės, ir tik dabar iszėjo į aiksztę, kokius tai globėjus ir mokintojus turi darbininkai. „Jus isz virszaus rodotės žmonėms geri, bet viduj pilni esate veidmainystės ir neteisybės“ (Mat., XXIII, 28).

Gana bus atkartojus O'Reilly'o pamokslą, kurį jis yra pasakęs savo bažnyczioj 3 rugpiuczio. Tai yra mokintojas, apie kurį evangelijoje pasakyta: „Ir tarė jiems Jezus: dabokitės ir sergėkitės farizejų ir saddukėjų raugo“ (Mat., XVI, 6).

O'Reilly sakė sziteip.

„Toks yra Dievo ir žmonių įstatymas, jog kiekvienas žmogus turi tiesą uždirbti iszmainimui savęs ir savo šeimynos. Jei jo vaikai rėkia duonos, tai jis turi tiesą jieszkoti tos duonos mandagiu budu, ir nėjoks gyvas žmogus neturi tiesos sakyti jam, jog jis to neturi daryti. Toks žmogus, kuris trukdo kitą eit į darbą, yra lauzytojas įstatymų ir visuo-menės labo neprietelius.

„Asz žinau, jog mano kaimenėje yra žmonių, kurie nori eiti dirbt. Jie prieš norą pametė dirbę, ir dabar jie grįžtų į darbą kad ir rytoj, jei jie neturėtų baimės už savo gyvastį. Jus turite įsidrąsinę grįžt-

į darbą ir pasiprieszinti tai organizacijai, kuri yra vadinama Suvienytųjų angliakasių unija. Tai yra apsitzerszus krauju organizacija ir bus apsitzerszus, iki nepareis jai galas. Unija yra sutverta, idant kurstyti į praszengimus, o paskui užstotų už kaltininkus.

„Visi žmonės buvo laimingi ir ramus, iki neatėjo Mitchell su Fahy ir nesutvėrė unijų. Tiedu žmonės ne isz darbininkų. Jie niekam neverti ir asz neduocziau dviejų centų už jų dviejų nuomonę. Jie ima didelės algas ir puikniausiai gyvena szitoj szalyje. Ar yra kas girdejęs, kad prez. Mitchell arba Fahy butų dirbę nuo dienos? Ne; bet jie gyvena, plėszdami isz menko jusų uždarbio—jus, vargszai, apmonyti žmonės, kurių nelaimingos šeimynos dvėsta badu. Man pasakojo, kad Fahy siulęs szerifui 150 unijonistų, idant padėtų numalszinti sumiszimus. Szerifas parodė savo iszmintį, atmesdamas jų pagelbą.

„Asz reikalauju ir sakau jums, kad jus nesirasztytumėt ant praszymo, idant atszauktų isz Shenandoah'o pulkus. Keletas paklydėlių žmonių yra jau pasiraszę ant to. Asz jums sykį sakau, jog kariumenė czia butinai reikalinga. Jei ją iszves isz czia, tai Dievas žino, kiek gyvaszczių czia gali prazūti.

„Kariumenė yra czia ne priešzais darbininkus: ji yra apgynimui jų. Asz esu matęs daugelį straikierių ir asz jums, mano vaikeliai, sakau: kad jie ir laimėtų, tai per sunkiai už tai užmokės. Jus, vyrai, kurie praleidziate savo laiką, lankydami po salionus, pažįstate tik vieną padėjimo pusę. Asz, kurs vaiksztinėju po straikierių grinczias, matau antrąją pusę. Tę moters ir vaikai, kurie mirszta badu, kurie dreba isz baimės sumiszimų ir pralie-jimo kraujo, kurie skaudziai kenczia. Jus turit ant to atsi-

žvelgti".

Kiek tame pamoksle tikrai jezuvitizmo pasalumo ir airizmo gudrumo! Kiek atviros begėdystės! Girdi, Dievas liepė dirbti, o kaip dirbi ir už ką — tai darbininkui ne galvoje. O'Reilly sako, kad prez. Mitchell ir Fahy dykaduoniai, kurie izslupa nuo darbininkų algą. O yra, mat, teip: Mitchell gauna nuo 174 tukst. darbininkų ant metų \$1200 už tai, kad jis visomis pajėgomis rupinasi už darbininkus; o pats O'Reilly izslupa kasmet dukart tiek nuo keleto szimtų darbininkų už tai, kad jis stumia duondavius į prapultį ir paroduoda juos, kaip Iskarijotas pardavė Kristų.

Gale pamokslo, kaip vilio toja-laputė, O'Reilly izs tolo isuka straikieriams szėtonizką mislį; jis sako: „kariumenė — tai jusų apgynėja". Izs to izseina: „meskite Mitchellį, meskite uniją, meskite straiką ir eikite judosiauti; bijotis nėra ko — jus užtars ir apgys kareiviai".

Tai dar ne visos to juodojo aniuolo kalbos; tam pacziam pamoksle jis yra pasakęs:

„Asz sakau jums, vyrai, kad jus prilaukite kriminalistų (pratikaltėlių) gaują; jus permokate savo pinigais, kurie paskui sugrįžta jums, aptersztį jusų draugų kraujais... Asz sakau jums, kad jusų tarpe yra vilkas; jus busite apgauti, o jusų szeimynos nukentės už vyrų darbus".

Kitą sykį O'Reilly izs garbino skebsus: girdi, skebsai nori dirbti — tai juos Dievas palaimina, jie daug užsipelno Dievo akyse. (Kodėl O'Reilly nepaklausia, ką darė tie skebsai, kada padori darbininkai liedavo prakaitą? — jie tada valkiodavosi, laidokaudavo ir girtuokliaudavo). Žmones, kurie vadina judoszius skebais, O'Reilly izs keikia. Tuotarpu jis pats, paleidęs szventus savo nasrus, teip pludo ant uni-

jos ir jos virszininkų, jog izs tiesų jam galėtų pavydėti arsziausi bum'ai ir tramp'ai izs Chicago urvų.

Kaip O'Reilly ypatingai užsipuolė ant lietuvių — skaitytojais žino izs kitų straipsnių.

Po Ameriką izslakstė baises žinios apie „anarchistų" partiją, kuri rengiasi iznaukinti Suv. Valstijų miliciją; ta armija susidedanti izs lietuvių, kurie turį ginklų krautuves; juos mokina kariszkų dalykų austriszki ir rusiszki oficerai; neradę nėjokių oficerų, kalte uždėjo ant dro Szliupo; neradę, ant galo, nėjokių „anarchistų" tarp lietuvių — izs izblaivė, neiszskiriant nė paties gen. Gobin'o.

Jau ankscziaus užtarė už lietuvius distrikto prezidentas J. Fahy. Jis vieszai pasakė: „smagu man pasakyti, jog teko pažinti tarp lietuvių labai daug mandagių žmonių, ir asz izsmokau augsztaį statyti ir guodoti tuos žmones".

Protestantų pastorius Ch.E. Edwards pasakė sziteip: „Shenandoah'e ir jo apielinkėse gyvena apie 30 tukst. svetimo gimimo žmonių; tarp jų daugiausiai lietuvių — 17,000, paskui lenkų — 8,000, rusinų — 3,000, slovakių — 1,000 ir vengrų — 400. Tarp tų tautų lietuvių protiszkaį stovi visų augszcziausiai (the most intelligent). Jie nelabai nori lygintis su kitais ir didziuojasi tuo, jog jų kalba yra senų-seniasia tarp Europos kalbų. Apsiamerikanizavę, lietuvių esti gerais valstiecziais, bet iki jie apsipranta su Amerikos davadu ir įrėdnėmis — sunku juos suvaldyti. Lietuvių izsmintingumas (intelligence) padaro izs jų gabius vadovus".

Galime dziaugtis izs tokių atsiliepinimų apie lietuvius, bet gi idant atitaisyti tautos vardą svieto akyse — to neužtenka. Kun. O'Reilly su savo pasekėjais paleido į svietą per daug melų. Reikėtų todėl bent She-

nandoah'o lietuviams pakelti protestą ir izsziuntinėti nuoraszus ne vien vietiniems, bet ir dideliems New Yorko ir Philadelphia laikraszcziams. Jei szitą sykį lietuvių apsileis ir nepriesztarus apjuodinimui jų vardo, tai kitą sykį bus daug sunkiaus tą atitaisyti. Tegul netikriejie levitai ir pasėjo melo sėklą — izsraukime tuojuo tą blogą diegą.

Tegul tos pagundos, kurias yra pasėjęs O'Reilly, vaisiai atgrįžta ant jo paties ir jo tal kininkų. Izs visuomenės girdėti jau daug balsų, kurie nušiekė tą melagyszių pranaszą. Lietuvių turi sutvirtinti tuos balsus savo protestu, — ką, tikimės Shenandoah'iecziai ir padarys.

Iszjuokta liuosybe.

Apie linkėje Pittstono į angliakasyklę Buttler kompanija parsigabeno izs New Yorko 15 vyrų, žadėdama darbą ant gelezinkelio už \$45,00 ir pragyvenimą ant mėnesio. 20 d.

rugpiuczio szesziems izs minėtų darbininkų pasisekė pabėgti; atėję į unijos susirinkimą, papasokojo visą savo atsitikimą: „Kada mes pamatėme esą apgauti, mes norėjome savo darbavietes apieisti, bet mums užstojo kelį apginkluoti didelėmis szaudyklėmis sargai; jie sakė, jei kas kėsysis pabėgti, tą nuszaus, o jeigu mums ir pasisektų pabėgti, tai mus užmuszė straikieriai; mes dirbome per tris savaites nuo tamos iki tamsai, ir visados mus saugojo apginkluoti sargai. Ant galo mes pareikalavome už savo darbą užmokesties, bet mums tapo pasakyta, jog užmokestį gausime tada, kada pasibaigs straikas; ant galo, mums pasakė, jog mums mokės tik po \$1,20 ant dienos; mums neliko nieko kito, kaip tik izsziuveržti su prievarta arklasta: mums pasisekė gauti du revolveriu ir tokiu budu

mums pasisekė izsziuluosuoti. Darbininkų unija patarė apskusti kompaniją už suviliojimą ir už užlaikytą užmokestį". Minėti vyrai guodėsi teip gi, jog jiems tapo užlaikyti visi drabužiai, ir meldė unijos, kad jiems pagelbėtų izsgauti: tapo nusiusta konstabelis, bet deputės, pamatę ateinant konstabelį, atkiszo karabinus, ir liepė atsitraukti nuo kompanijos žemės.

21 rugpiuczio tulas anglas pribuvo net izs Pittsburgo jieszkoti savo sunaus, kuris tapo izsvogtas nuo tėvo; jam tapo pasakyta, jog sunus dirba ir turi dirbti prieszais savo norą tuloje anglių kastyneje. Minėtas anglas, atvykęs į Pittston'ą, paėmė vieną konstabelį ir vyriausią policijos daziurėtoją ir nuėjo į nurodytą anglių kastyne, bet kompanija visai artyn prie kastynių nedaleido. Dabar minėtas anglas žada szaukttis szerifą į pagelbą, norėdams atgauti izs verguvs savo sunų.

Matote, darbininkai, kokios liuosybės sulaukėme Amerikoje!

J.

Geras zenklas.

Pakelus „Vienybėje" klausymą apie szelpimą straikierių angliakasių, tarp Brooklyniezių tas rado gerą pritarimą, nes visos trys didziausios draugystės: Lietuvos Sunų, szv. Kazimiero ir Juozapo — visos drauge nusiuntė ant Wilson'o vardo 65 dol.

Keletas metų atgal nuo Brooklyniezių visai tokio puikaus darbo negalima buvo tikėtis, nes savo viltį tik ant bažnyczios buvo sudėję: dabar jau patys apie savę rupinasi. Kadangi į minėtas draugystes daugiausia priguli kriaucziai, tai juo didesnė garbė, jog patys kriaucziai budami ant straike 4 nedėlias, o kitus szelpia.

Kriauczijų straikas jau pasi-

baigė, su pilna pergale, įvedant naujas tiesas. Čia lietuviszkų kriauczių priguli į uni-
ją 1000 vyrų ir 150 merginų. Straiko vadovu tarp lietuvių buvo Kazys Balcziunas.

Kad mūsų kunigams labai patinka szios dienos draugijos surėdymas — tai prieszgyniavimas socializmui pas juos nepažįsta nė saiko, nė masto. O jug socializmas su religija ne turi nieko bendro! Sztai darodymas: kaip Shenandoah'o kunigas Abromaitis blogu budu iszniekino anglių straikierius, — teip ir „bedievis“, iszdavėjas numirėlio „Kardo“, iszbiaurina, kaip įmano, kriauczių straikierius (mat, jisai Brooklyne suėjo su kitu į partnerius kontraktieriaus). Jis unijai nepasiraszė, jog priimsias ir tik privaręs italijonų, dirba, nes lietuviai nenori skebsauti. *J. Naujokas.*

Darbininku prieszai.

Per bėgį ilgų keturių mėnesių sziądieninės kovos tarp darbininkų kietųjų anglių ir pralobusių kapitalistų — dolerio carukų, kiekvienas sveiko proto žmogus, tėmyjantis su atyda, galėjo aiszkiai įžiu rėti ir persitikrinti, kas yra darbininkų bieziuliai, kurie teisingam vargų reikalavimui simpatizuoja ir atjauczia, o kas prieszai, kurie prie kiekvienos progos slaptu ir atviru budu stoja į kovą prieszai jieszkanczius tiesos, ir stato visas savo pastangas, idant veikiaus galėtų darbininkus prazudyti ir įstumti į blogą ateitį. Su gailėstim ir nusi-
stebėjimu reikia pripažinti, jog apart kitų darbininkų prieszininkų, didžiausiais nedrangais yra pasirodę visų tautų (neiszskiriant ir tulų mus lietuvių) kunigai; ypatin-
gai žiaurumu, prieszgyniavimais ir atvira drąsa atizymėjo airių kunigai.

Kiekvienas žmogus, mylin-

tis žmoniszkumą ir atjaucziantis vargingą sziądieninį savo brolių skurdą, pripažįs, jog vienatinis darbininkų iszlai mėjimas yra galimas vien per darbininkų susivienijimą, stiprų susiriszimą į vieną tvirtą darbininkiszką rysį. Kunigija, matydama darbininkų vienybę ir pajutus, kad viena kapitalistų galybė neįstengia tos vienybės sugriauti, stoja už pagelbininkus kapitalui su dvasiszka savo galybe. Shenandoah, Pa, apielinkės kunigai, kaip davėsi patirti, padarė slaptą suokalbį sugriauti darbininkų uniją. O'Reilly, airis, 3 d. rugpiuczio savo pamoksle į darbininkus szaukė vardan Dievo ir vardan dangaus szventųjų, kad grįžtų į darbą, pamestų uniją ir tt. (tą pamokslą skaitytojas ras kitoje vietoje — Red). Kunigas Hussie isz Hazleton, Pa., sako: jog visas piktas darbininkų reikalavimas (suprask: užmokesties už teisingą darbą) paeina isz socialistų pagundy-
mų; o tulas lietuviszkas geradėjas, atidėjęs socialistų gundymus į szalį, szejp pasakė: „Jus, paikiai! nususėliai! ko jus jieszkote? Jus seniaus nesigėdinate valgyti pėtnyczioj mėsa, tai sziądien turite užsi-
ganėdinti padvėsusia žuvim nedėlioje, o kartais ir tos neturite“... Tokius tai simpatijos žodžius girdime nuo savo vadovų. Mes žinome, jog kunigų amatas yra drumsti vandenį, idant paskui būtų lengviaus gaudyti jame žuvis, — ir jeigu anas muzinas vanduo nebutų liejamas vargšams į akis, ypacz sziądieniniam padėjime, mes apie kunigų intrigas visai nekalbėtume. Reik tėmyti, kiek blogo padaro tarp darbininkų toki panaszus užsipuolimai, erzinimai ir gundymai darbininkų nusilenkti priesz savo skriaudėjus. Darbininkus siundė ir gundė pervis airių kunigai, ir sztai patiriame, jog pries darbininkų judosių, ku-

rie parduoda kapitalistams savo brolius, yra prisidėjęs didžiausias airių nuoszimtis. Privalome neužmirsztį ir tai, jog airių tauta, ypacz darbininkų luoma, daug žemiaus stovi supratime už darbininkus lietuvius: airiai tiki ir po sziai dienai, ypacz senesnėji karta, jog už kiekvieną nepaklausymą kunigas juos gali prakeikti amžinai, užleisti vargus, myrij ir kitokias nelaimes. Priesiu bent vieną tikrą faktą, kuris patvirtis mano žodžius.

Apielinkėje 9-to distrikto kietųjų anglių, vieną nedėdienį tulas skebas atėjo į airių bažnyčią, kur buvo susirinkus didelė žmonių minia; susirinkusieji, pamatę bažnyčioje parsidavėlį, buvo besikilnyję bažnyčią apleisti, idant tuo užgėdinti aną nenaudėlį; bet kunigas, supratęs žmonių norą, prabilo: „Jeigu jus pasikėsitate apleisti bažnyčią, tai asz ant jusų uždėsiu prakeikimą, uždėsiu ant jus mirtiną grieką, kuris nebus nuimtas iki pabaigai jusų gyvenimo; tokiu budu jus savo gyvenime neturėsite laimės“. Iszgirdę tokį gąsdinimą, visi žmonės tapo patremti ant dvasios, tarsi isztikti stabo, su baime klausė kunigo kalbos, ir nė vienas nedrįso pasijudinti isz vietos, idant neušitrauktų ant savo galvų kunigo bausmę.

Dėlko airių tauta, ypacz darbininkų luoma, ir po sziai dienai, prasidėjus XX amžiui, nėra iszdirbus augsztesnio supratimo — lengva permanyti. Nuo mažų kudikystės dienų airiai savo tėvynėje, pagaliaus ir czia Amerikoje, yra mokiami vien baimės priesz visokių dvasiszkas szmėkszlas ir paklusnumo savo prispaudėjams, koki jie nebutų; airių vadovai, ypacz kunigai, turi iszsidirbę savo patentuotus mokintojus, kurių siekis yra vien vargšus kvailinti ir sukurti jiems galvas; tai ir nėra dyvo, kad vargingi žmonės nega-

li pasikelti supratime, per kurį galėtų atskirti tiesą nuo melo, arba gerą nuo blogo. Reikia pripažinti, jog airiai turi ganėtinai iszsilavinusių ir pasiekusių augsztesnį mokslą vyrų, kurie mato visus mažesnių savo brolių vargus ir supranta nelemtą sziodieninį draugijos surėdymą, bet savo supratimą anie inteligentai pasilaiko vien sav. Airiszkų vadovų — svietiszkų ir dvasiszkų — siekiai yra vienoki: eiti isz vien ranka — rankon, temdinti vargšus isz paskutinos ir traukt isz jų sav didesnį pelną.

Tulas airių vadovas sziteip yra kartą iszsitaręs: „kada asz stoviu po stogu ir užėina audra ir asz pamatau stovintį burį žmonių, kurie nesupranta, jog po pastoge yra užvėja, — tai asz neprivalau jiems aiszkinti, kadangi susirinkę ir visi susipratę, galėtų mane iszstumti prieszais aną nemalonų vėją!“ Toksai tai yra airių apszvietunų pamatinis programos.

Skaitytojas gali sakyti, jog asz per toli iszkrypau nuo savo pažadėjimo, kalbėdamas apie reikalus tautos, mažai mus, lietuvius, užimanczius. Taigi turiu pridurti ir paaiszkinti, jog sziądieniniai darbininkų reikalai risza visus į vieną rysį; teipgi risza mus lietuvius su airiais vienokis tikėjimas, ypacz mūsų bažnyčių reikalai.

Bet grįžkime prie paties apkalbamo dalyko. Matome sziądien, jog juodieji žandarai, susiėmę už rankų, nepaisant skirtumo tautų, stoja į kovą prieszais savo duondavėjus — darbininkus. Minėtasis kun. O'Reilly graudena gen. Gobin, idant isz Shenandoah apielinkės neatitrauktų kariumenės, kad atsitikus progai būtų galima darbininkus nubausti. Toliaus kun. O'Reilly persergsti gen. Gobin, jog daugelis gyvasečių esą pavojuje: girdi, tarp Shenandoah lietuvių randasi 1200 galvažudžių-ni-

hilstų, kurie yra pasirengę užpulti ant milicijos. Kunigėliai mislyjo, kad kalba į ausį budeliui Klingenbergiui, bet apsiriko: gen. Gobin, išgirdęs tokias žaunas, žinoma, turėjo nusijuokti, ir nors jie mislyjo, kad jų sekretas nebus apskelbtas, bet gen. Gobin viską pagarsino per laikraščius, pagaliaus ir denunciantų vardų neslėpė. Sztie „skelbtajai tiesos“ gen. Gobin'ui sakė: „Tiems žmonėms (suprask: lietuviams) myris yra nieku, jie neguodoja religijos, nepripažįsta įstatymų, jie yra priešingi visokioms institucijoms, nelaidoja mirusių šventoje vietoje ir neszelpia jokio tikėjimo bažnyčių“. Ant galo pridurė: „tie žmonės (lietuviai) isztikro yra pavojingi visiems szio kraszto valstiečiams ir abelnai visai draugijai“. (Žiūrėk „Scranton Times“, 2 d. Rugpiucio). Kągi gen. Gobin turėjo daryti, iszklausęs denunciantų skundą? Rodosi, kad dangus su žeme turėjo susimaiszyti: lietuviai suimti, surakinti retėžiais ir iszvaryti į kastynes, darbininkų unija iszardyta, straiakas sugriautas, o mūsų geradėjai tik trina rankas isz džiaugsmo ir gieda linksmą „alleluja“! Bet iszėjo priešingai; visas kunigų darbas nuėjo už nieką, ir vėl reikia laužyti galvas, bedarant naujus planus. Žinoma, jezuvitiszka galva iszmisli: jie sugalvojo dar vieną naują iszradimą ir sztai kokį: 14 d. Rugp. pagarsino per angliszkus New Yorko laikraščius, jog Suvienytose valstijose sziaurinės Amerikos randasi lietuvių anarchistų 45,000... na, ir szī visa armija priklauso po globa ir komanda Dr. J. Szliupo: girdi, Szliupas prigundęs darbininkus kietųjų anglių, idant jie straikuotų, ir tokiu būdu daras daugel neramumo tarp gyventojų...

Isz visko, ką czia pasakiau, matome, ko galima sulaukti

nuo savo pseudovadovų; matome, kokį mokslą sėja mūsų mokintojai tarpe nesuprantančių žmonių. Siulas atveda kamuolį: paimkime mūsų bažnyčias — maldavietes, kurios pavirto į komedijų vietas; keiksmi ir kersztas liejasi tarsi isz gausybės rago. Tan kiai girdime atkartojant žodžius: „bažnyčia—motina mūsų“; bet szie žodžiai iszeina isz lupų veidmainių, kurie pasivina mūsų motinų vardus, skriaudžia vargdienius be jokio motiniszko pasigailėjimo ir siunczia jiems prakeikimus. Mes, broliai, statydami szias „motinas“ bažnyčias, iszliejome milijonus laszų savo prakaito ir iszdėjome tukstanczių—tukstanczius sunkiai uždirtbtų savo dolerių; bet kokią szī dieną naudą sulaukėm, kokią paguodoną apturime už mūsų aukas? Szīdien visoki susidraugavimai ir susiriszimai, budami už szimtų ir tukstanczių mylių, isztiesia pagelbos deszinę, siunczia mums simpatizkas aukas... O kokią naudą turime isz augsztų bažnyčių, isz ruimingų klebonijų? — klausiu dar kartą, jus, nuvargę, alkani darbininkai Ar nors vienoje pastatytoj jų prakaitu bažnyčioje pasiliovė laike bedarbės rinkliava (kolekta)? ar nors menka dale lė tų inėjimų pasiekė gyvenimus alkstancziųjų? ar daug isz mūsų geradėjų isztarė darbininkams simpatijos žodį? Ne; retai kas isztarė, nes tai būtų, pagal jų numanymą, prieš Dievą — pridursiu: prieš visogalintį dolerio dievą!

J. L. ....s.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, Md. Žvelgiant į Baltimores lietuvių darbus, akyviausia iszrodo Teatraliszka draugystė: kuopelė, susidedanti isz ne didelio skaitliaus sąnarių, įstengia užiiimti yvairiais darbais ant tautiszkos

dirvos. Kaip jau nuo pirmiaus yra žinoma, loszia teatriszkus perstatymus, itaisc prakalbas, deklamacijas; lavina sąnarius rasztenybėje ir turi savo knygyną, — kas yra ypacz naudingu lietuviams. Teip darbuojantis draugystei, ir jaunumenės dvasia sujuda: jaunimas pradeda suprasti daugiau apie lietuvisztę ir glaudžiasi prie minėtos draugystės. Isz to galima tikėtis, jog laikui bėgant, turėsime gerų lietuvių, Amerikoje augusių, kuriems pasiseks užgėdinti tokius, ką kimba prie svetimų tautų, pramindami savę airisziais arba polakais.

Turiu priminti, kad draugystei niekada netruksta prieszų. Bet kad vadovai atsakomi, tai kartais kits ir isz prieszo pastoja geru draugu. Tulas B. daugiau per metus mėgino visokiais budais suardyti draugystę, vienog su laiku dapsiprato, kad tas viskas ant tuszezio ir pats prisiglaudė prie draugystės, prizadėjęs pildyti įstatymus.

A. Barthas už nuskriaudimą teatraliszkos draugystės tapo praszalintas isz Draugystės Didžiojo Lietuvos Kunigaikszezio Keistuczio. Matyt, tautiszka draugystė pritaria tautiszkiems reikalams: Kazimierinė nė Izidorinė nebutų to padariusios.

Žvalgas.

Boston, Mass. Skaitant laikraszczius, atrandi korespondencijose vien skundus, jog daugybė lietuvių girtuokliava, peszasi, moka policijai sunkiai uždirtbtus dolerius, priesztaruoja geriems užmanymams, tunoja tamsybėje ir labiausiai bijo skaitymo. Tas viskas — szventa teisybė. Jeigu kokioje nors apgyventoje vietoje atsiranda sumanesnis vyras ir pradeda aiskinti apie reikalus tėvynės, žmoniszkumo ir ant galo reikalingiausio mums szīdien darbininkiszko surėdymo, — tą vyrą tankiausiai

apmeluoja, o galų—galuose paverezia į bedievį. Sztai pas mus nekurie per laikraszczius garsina, buk Bostone labai lietuviai pakilę, pasistatę savo bažnyčią, turį 3 susiszelpiamasias draugystes, Lietuvių valstiečių draugystę teipgi su paszelpa ir Susiv. L. A. kuopą. Teisybė: tas viskas yra, bet įsigilinus į reikalą, atrasime daug negerovės; nes jeigu viens isz sąnarių (sumanesnių) įnesz kokį gerą užmanymą, kaip tai: szelpimą einanczių mokslan, iszguitų isz tėvynės už lietuvisztę arba pavargusių rasztininkų, — tad tamšesniejie užreks; pasilieka, kad nieko nereikia, o už tad nereikia, kad nesupranta, neiszdirbti smegens, nemato savo akim. Teko matyti, kad suzeistas lietuvis ateidavo ant draugyszečių susirinkimų melsti paszelpos; draugystės netik paaukavo isz kasos po keletą dolerių, bet dar ir kolektą darė: paszelpa umai suteikta daugiau per \$26, — už tai suteikta, kad savo akimis pamatė suzeistąjį. O kiek tai nemažiaus pavargusių randasi isztrėmime arba nors czia, kaip p. Gavienas? Bet kad akimis nemato, tad rodos viskas ant svieto gerai, tai—gi aiskiai galima matyti, jog be skaitymo žmogus nejauczia, nė nemato. Isz dalies apie tai pertikrina knygutė „Kaip sutaisytas žmogaus kunas“.

Teisybė: yra Bostone kelio lika vyrų, gerų darbininkų: vieni mokinasi žaisti ant muzikaliszku instrumentų, kiti isz meilės mokinasi aktorystės, tretī dainuoti: vis tai pagirtini darbai, be kurių negali tauta gyvuoti. Keletas merginų užsitarnauja sav garbę už prisidėjimą prie teatraliszkos kuopos ir dainorių draugystės.

Kad dar pas tulus lietuvis nuomonės nevisai subrendę, galima matyt mūsų mieste. Draugystės: D. L. K. Vytauto ir szv. Kazimiero priguli prie

S. L. A.; teipo-gi priguli ir kuopa Traideno. Tad, rodos, užtektų draugysčių ir butų vietos visiems jose... Bet kur tav! Visoki kuniginiai žentai ir szejp nepraakę jų tarnai tveria naują po szventųjų apasztaų vardu. Tiek to su tuo: vienog, keista, kad Susiv. R. K. prezidentas per „Žvaigždę“ giria tuos „Dievo avinėlius“, vadindamas juos „intelligentais“. Ne teip sparcziai!

Isztikro, kitų miestų lietuviams gali pasirodyti, jog visi Bostono lietuviai niekai, o tik prezidento S.L.R.K.A. giriami yra „intelligentai“. Tas keistai iszrodo, kad tų „intelligentų“ suvisai Bostone dar nebuvo buvę, o jau gyvavo szv. Kazimiero ir Vytauto draugystės. Ir tik dabar, susitvėrę į kuopelę, tapo „intelligentais“, vien dėlto, kad susizino su czia nemylimu kun. Gricium ir priguli prie Susiv. L. R. K. A. Del ko jie tų priguli, isz tiesų sanariai patys neiszmano. Jei-gu imtum atskyrium kritikuoti kiekviena sąnarį, tad atrastum bent pusę tokių, kuriuos vadina vietiniai liet. „naktiniais paukszcziais“. Jei p.prezidentas tokius vadina „intelligentais“, tai jau nė vieno lietuviu nėra pasauleje, kurs nebujų „intelligentas“. P. Viltakis savo korespondencijoje N 33 „Žvaigždės“ sako: „Priversti buvom pabusti isz miego“. Tuo pacziu jis prisipažįsta, kad iksziol visi jie miegojo, tai ir dabar nieko nesupranta. Reikėtų ilgesnės kritikos ant tos korespondencijos, bet kad mums gerai žinomi tie tariami ir pono prezidento Susiv. L. R. K. A. iszkelti „intelligentai“, tad užteks pasakius, kad p. V. prisiuntė į „Žvaigždės“ redakciją stavaruotą pagali, o jau redakcijos varstotuose aptaszyta ir iszstatyta Sus. R. K. pasigrozėjimui. Svarbesni nuveikimai: draug. szv. Kazimiero paskyrė isz kasos \$10 suszelpimui straikuo-

janczių angliakasių Pennsylvanijoje ir iszrinko kolekto-rius kolektovojimui nuo lietuvių tam dalykui. Teatraliszka kuopa losz 30 Rugp. vakare, salėje 29 Middlesex str., Bostone komedija: „Amerika Pirtyje“ ir „Valseziaus Sudas“.

Keistutis.

Laidotuvės I.J.Griesziaus.

Buvome pranesę apie mirimą gero mūsų tautiečio Igno J. Griesziaus, kurį rustus likimas nemalonai iszrovė jaunam amziuje isz gyvųjų tarpo. Kas geriaus pažino velionį, be abejonės, neužmirsz placziaus apie jį praneszi. Tuotarpu paduodame apraszymus laidotuvių, prisiųstus nuo Szvento Jurgio draugystės ir nuo draugų (visi isz Union City, Conn.).

— Mieli draugai ir pažįstami! Praneszam jums, kad Ignotas J. Grieszius pasimirė 13 rugpiuczio Trenton'e, Mo., kur jis norėjo pabaigti kolegijos mokslus, bet negavo savo užduoties atlikti. Gaila mums visiems, kad netekome geriausio draugo ir darbininko mūsų szv. Jurgio draugystėje.

Nors velionis buvo užvilkęs savo mokestį, bet už gerus jo darbus draugystė pilnai atidavė jam prigulinczią garbę: iszreikalavo kuną isz Trenton, Mo., į Union City ir palaidojo su didele iszkilme 17 dieną rugpiuczio.

Tebus lengva jam žemele!

Gaila mums, visiems lietuviams, vieno negražaus dalyko, suriszto su laidotuvėmis. Parvezus kuną, draugystės komitetas nuėjo pas Naugatuck'o airiszką prabaszczį, praszydamas palaidoti velionį; kunigas apsiėmė viską atlikti ir butų atlikęs, kad ne Waterburio zokouinkas S.: szits, dagirdęs apie laidojimą, telefonu pasakė airiszkam prabaszczii, kad nelaidotų, nes velionis buvęs, esą, „bedievis ir socijalis-

tas“.... To užteko airių kunigui, idant atsimestų nuo laidojimo. Tai palaidojome ant vokiszų kapinių „naujų katalikų“.

Szv. Jurgio draugystės sanariai ir visi kiti velionies pažįstami iszreiszkia zokoninkui kun. Saurusaicziui papeikimą už tai, kad jis nė numirėliams neduoda atsilsio.

Vardan draugystės
V. Baratinskas.

Union City, Conn. Persiskyrė su sziuo svietu Ignas Grieszius, kurs buvo nuvažiavęs baigti mokslą Ruskin'o kolegijoje. Jo kunas buvo parveztas isz mirimo vietos į Union City kasztais draugystės szv. Jurgio, į kurią velionis prigulėjo per keletą metų ir daug buvo pasitriusęs dėl draugystės labo, nors dėl pinigiszko neisztekliaus, nebuvo užsimokėjęs už asztuonis mėnesius. Tapo palaidotas 17 d. rugpiuczio, nedėlioj, 4 valanpopietų. Visi draugai su gedulingais ženklais palydėjo mylimąjį savo draugą ant vokiszų kapinių (naujų katalikų). Velionis buvo visų guodojamas, o vienog, dėl nežinomos priezasties, kunigas Saurusaitis isz Waterburio už ką ant jo užsirustino ir davė žinią į Naugatuck'ą pas airių kunigus, kad velionis yra socijalistas ir bedievis ir kad jį nevelytų laidoti ant katalikiszų kapinių; iszklausę kunigo Saurusaiczio, airių kunigai nedaleido laidoti ant katalikiszų kapinių: teip velionis likosi paniekintas tos bažnyczios, kurią per daug metų gyvas buvdamas lankė ir savo kruvinai uždirbtus dolerius davė, o likosi priimtas tų kunigų: tos bažnyczios, kurios niekada nelankė ir nė vieno cento nebuvo davęs. Szįdien mūsų brolis guli ir ilsisi amžinai su tais žmonėmis, su kuriais jokio susiriszimo neturėjo. Velionis turėjo 29 metus amžiaus; Ame-

rikoje pragyveno 10 metų ir daug yra padirbęs dėl visuomenės labo. Tegul buna jam lengva ta žemė!

F. Bekere.

— Rugpiuczio 13 dieną tarp Union City lietuvių, tartum žaibas isz giedro dangaus, praskambėjo hudnas gandas: geras lietuvis-tautietis, mūsų visų numylėtas draugas, nemažai dėl mūsų gerovės darbavėsis, studentas „Ruskin College“ Trentone, Ignotas J. Grieszius, Rugp. 13, 6-tą valandą ryte, numirė!

Lietuviszka szv. Jurgio draugystė, prie kurios velionis prigulėjo, iszgirdus tą liudną naujieną, tuojau nutarė jo kuną iszreikalauti isz Trenton ir czia su iszkilme palaidoti. Isz tų pasiųstas kunas pasiekė Union City tik subatoj 16 dieną rugp., 11-tą valandą isz ryto. Kunas tapo padėtas pas p.Jencziauską Union City, isz kur antrytojaus, 4 val. po pietų, prasidėjo iszkilmingos laidotuvės: szv. Jurgio draugystė su ženklais ir nemažas skaitlius karietų lydėjo velionį ant kapinyno „Grove Cemetery“.

Lietuviai, apgailystaudami nedalingą brolių, kuris nepasiekęs savo teip prakilnių siekių, per anksti užbaigė savo gyvenimo dienas, suneszė jam ant amžino atminimo gražiausius gyvų kvietkų net 5 vainikus.

1. Nuo 11 kuopos Susiv. isz Waterbury, Ct., su paraszu: „Dovana Tėvynės Mylėtojai“ nuo 11 kuopos Susiv. Waterbury.

2. Nuo jo brolio su paraszu: „Brolis“.

3. Nuo jo mylimosios, su paraszu: „Mary Rice“ (Racziutė).

4. Nuo jo draugo J. S. Jaszinsko isz Waterbury su paraszu: „J. Jaszinskas. Katr. Sandlauskis“.

5. Su paraszu: „Jenczauskienė“.

Tos visos sąjausmingų brolių sunesztos velioniui kvietkos

parodė, kad jis buvo tarp lietuvių nemažai užitarnavęs ir visi jo su aszaroms apgailystavo. Visi su dideliu pasiilgimu laukė jo, kada jis pargrįsz, pabaigęs mokslą ir galės daug savo tautiečiams patarnauti, bet sztai jis guli ant grabo lentos! Kiekvienas tėmyja, ar tai tas brangus mūsų tautietis, kuris su mumis gyvendamas, su malonumų dėl kiekvieno patarnaudavo: aiszkino lietuviams apie jų reikalus, kalbino raszytis prie draugyszių; prikalbindamas sąnarius prie „Susiv.“, sutvėrė kuopą „Susiv.“ ir Tėvynės Mylėtojų Draugystės. Jis užmanė ir daugiausia darbavos prie užmesgimo tautiszkos draugystės „Petro Armino“. Jis rinko aukas ant visokių tautiszkių reikalų...

Velionis, atkakęs į Ameriką, sunkiai dirbdamas, įstengė sutaupyti sav kelis centus, su kuriais neiszpasakytai troszko įgyti apszvietimą ir augsztesni mokslą. Todėl, priesz 4 metus, jis iszvažiavo mokyti ant gydytojaus. Pirmiausia velionis mokinosi New Yorke St. Annie's Academy; paskui, pritrukus jam pinigų, persikėlė į Trenton'o Ruskin College, kur pusę laiko mokinosi, o kitą pusę turėjo dirbti. Velionis buvo pacziam jaunystės amžiuje, vos pasiekęs 29 metus.

Kada visi apverkė savo darbsztųjį tautietį, tuo laiku atsirado ir jo nedraugai, kurie jam ant lentos gulint, džiaugėsi ir prilygimus darė isz teip nelaimingo atsitikimo.

Waterburio klebonas Saurusaitis, susitaręs su Naugatuck'o airių kunigu Sheridan'u, atrado velionį bedieviu ir socialistu; todėl jo kuną nepriėmė ant airiszki-kataliszkių kapinių. Mat, nuo pavargusio mokintinio nesitikėjo pinigų gausią, todėl jo nepriėmė ant „szventos žemės“. Kad pinigų butų buvę, tai viskas butų „kaip patepta“.

Nedyvai, kad airių kunigas Sheridan neapkenzia lietuvių, bet kad mūsų naminis pauksztis į savo lisdą dergia, tai jau tik perdaug.

Visi Union City lietuviai ugnim spiaudo ant zokoninko už jo tokį nemandagų pasielgimą su jų teip daug guodojamu draugu.

Kad pamokintas mūsų duoszių ganytojo airių kunigas nepriėmė velionies ant savo kapinių, todėl draugystė kreipėsi prie „New Catholic church“ ir tę gavo daug pukesnę vietą, už kurią tik 9 dol. užmokėjo. Nulydėjus kuną ant kapinių, vienas lietuvis pasakė prakalbą, primindamas velionies nuopelnus, jo pasiszventimą ir neiszpasakytą vargą. Laike prakalbos visi buvo apszaszaroję. Nors kun. Saurusaitis apskelbė airių kunigui ir tuo mislyjo pažemįsias velionį ir atgrasįsias lietuvius nuo jo, — bet neteip buvo: lietuviai suprato negražų savo zokoninko darbą, o savo draugą visi lydėjo ant Naujų katalikų kapinių ir persitikrino, jog ir tę žmonės palaidoti, tarp kurių daugelis ilsisi szimtą kartų doresnių ir iszmintingesnių už „raszte-mokintą zokoninką“.

Velionis paliko du brolius, Amerikoje gyvenanczius.

Kaip numirė, ar ilgai sirgo, kaip jį palydėjo studentai, ką paliko ir tt. — žadėjo praneszti tą drauge mokinesis lietuvis. Tegul velioniui bus lengva szios szalies žemelė!

Buvęs ant laidotuvių.

Teatraliszkomis kuopoms.

Labai tikus ir lengva perstatymui drama dviejuose aktuose po vardu „Isz gama“ (19 pusl. spaudos) isz Lietuvos gyvenimo gaunama „Vien.“ iszleistuvėje už 10 centų. Teipgi gaunama nauja drama „Velnis spastuose“ (38 pusl.) už 10 ct.

Progresan, moters!

Permanius darbininkų luomai skurdaus savo gyvenimo priezastis ir energiszka kovoiant su draugijos parazitais, daugybė isznaudojamųjų silpnaprocezių, ypatingai moterų — verguvės palaikytojų — sako: „Ką mums tas darbininkiszkas judėjimas? Ką ta apszvieta, vienybė, kova? Koks tai naujas draugijos surėdymas? Svajonė! Likimas, jug, neatmainomu yra!“

Ar galima gi teisinti tokius argumentus? Anaiptol! Toks moterų nesupratimas — tai doriszki draugijos kapai. Jų, kaipo motinų, nesupratimu auklėjamos gentkartės, pradedant nuo prieszistoriszkių menkių szeimyniszkių nesutikimų, dabar pasiekia jau augszcziausią žiaurumo laipsnį. Godumas lobių bei pavydas draugui laimės, apėmė kuone kiekvieną žmogystę. Skriaudimas bei pavergimas silpnesniųjų stoja si draugijos pareiga; intynės ir karės — tautų paprocziomis; žemė, vanduo ir oras — galiunų savastimi. Beturtis pavers tas į tavorą, moterystė — į spektakciją, prostitucija — į galdynės ideją. Žmonijos laimė panaikinta galutinai. Parazitai stena gaszlume, isznaudojamieji skęsta varguose. Darbininkams lieka tik gyvent ir kankintis. — Bet dar neviskas. Prie dabartinio protiszko mūsų nerangumo, gyvenimo opos metai į metus vietryjasi dar skaudžiaus. Nauji iszradimai, pagerinimai yvairių maszinerijų ir kapitalistiszka sistema visokių dirbtuvių nepasotinamiems draugijos isznaudotojams duoda progą į vietą tvirtą ir iszsilavinusių darbininkų — vyrų statyti moteris, o net ir vaikus. Mat, szie „vargo pelės“ yra pigus ir nuolankus. Prasideda darbininkiszka konkurencija. Vargai didinasi. Vienvalinis fiziszkių bei protiszkių pajėgų įtempimas apie

atlikimą apversto darbo, „silpnuose naujokuose“ marina ir gerovės viltį ir kovos energiją. Moters neiszsigali priderancziai auginti bei doriszka lavinti savo vaikus, prižiūrėti szeimyną, užlaikyti tvarką namuose ir t.t. O 8-10 metų kūdikiams patekus gyvenimo kalėjiman (dirbtuvėn), beveik nė negalima tapti naudingais žmonėmis. Jų nesubrendusios, isz mažens naikinamos pajėgos — silpnos; gėda-nepažįstama; mokslas-neprieinamas; žmogiszkumas — nesuprantamas. Prie tokio iszaugimo pridedant dar permazą kad gyventi, o perdidelį kad mirti uždarbį ir tulą bedarbę ir dvasėje žengiant į pataisos namus, kalėjimus, paleistuvystės urvus, beprotnamius ir t.t., gyvos žmogiszkos aukos iszgastingai stoji priesz mūsų akis ir liudnai iszmėtinėdamos nelaimingą savo likimą, tartum galvocziaus balsu sako: „Gyvenam — nes gyvi esame, bet atomai, dar nesujungti gyvybės ypatybėmis, — teliekti be gyvybės“. O kas iszskaitys eiles Rafaelių, Homerų, Mozartų, Koperninkų, Darvinų, Mickevyczių ir t.t., kurie su prigimtomis genijaliszkomis ypatybėmis, rasdamiesi sunkiose gyvenimo sąlygose, pranykdavo isz žmonijos tarpo, nepalikdami nė pėdsako savo gabumų?

Moters! teip iszgastingai per mūsų įtekmę naikinant draugiją vargo rezultatams, užsimerkimas priesz tamsią ateitį bet gi negalimu yra. Dar keli metai tokio protiszko mūsų nerangumo, dar keli nuolankumai parazitams — ir prisikėlimas isz gyvų verguvės grabų jau per vėlus-negalimas butų. Tai-gi szal'is, žiauri dvasiszka naktis! Szalin lengvaticystė bei abejonė! Progresan, moters! Apszvieta ir vienybė, priesz kurias ir sostai dreba ir didžiunai puola, teplėcziasi tarpe mūsų!

Blaivinti protą skaitymais

moksliszkų veikalų, pažinti žmonijos parazitų, stoti eilėna socialistų, iszkovoti sav lygias vyrams valsezioniszkas bei politiszkas tiesas, tai pirmiausia ir svarbiausia mūsų užduotis. Kįlant protiszkai ir laikantis vienybėje, kova už žmogiszkas tiesas ir laisvę negali but nepasekminga. „Mokslė galybė — vienybėje stiprybė“, tvirtina patyrimai. Toliaus, turime atkreipti ypatingą savo atydą ant įtekmingiausios draugijoje — mūsų motinystės — vaikų auginimo. Pirmo dar, reikia žinoti, kad apsi-vedime bei ženybiniame gyvenime iszmintis yra daug įtekmingesnė, negu turtas arba gražus veidas. Skaitlingas apsi-veisimas vaikais, o paskui be priderancijos priežiūros bei doriszkos paveisdos jų auginimas ir kudikystėje dirbtuvėn atidavimas — tai sunkiausia tėvų nuodėmė. Venkime jos. Rupinkimės, kad mūsų vaikai butų atsakancziai prižiurimi nuo 6-8; bent iki 15-17 metų amžiaus lankyty vieszas mokslaines, o paskui neiszkitesant ant tolesnių mokslų, kad mokintųsi sav patinkamiausio amato. Joku budu nedaleiskime savo vaikams rasti skaitliuje minykų, kunigų, didžiųjų sistemas, kareivių bei kitokių draugijai vodingų dykaduonių. Rupinkimės, kad mūsų vaikai podraug su mumis darbuotųsi dėl socializmo, stotųsi pirmžengystės karžygiais ir t.t.

Toki mūsų gyvenimo principai — tai pamatai naujo draugijos surėdymo. Tokia mūsų pirmžengystė — tai mirtinas smugis ir dabartinei kapitalo įtekmei ir valdzios galybei. O parazitų isznykimas — tai kapai mūsų vargams. Gyvenant vienam dėl visų, o visiems dėl vieno, pasklys tarpe žmonijos filozofai ir gamtininkai, poetai ir oratoriai, teplioriai ir dailiai. Užstos gady- nė tiesos bei taikos. Žmonija

gyvės ir linksmis.

O gadyne! kaip tu laukiam...

M. Augstakalniūtė.

Psykologija.

(Žiur. 34 num.)

Vėl, ką tik patiriame nepaprastam palinkime ir smagiame jausme, tas lengviaus patiliekti omenyje, negu daigtai, patirti laike užpykimo, susikrimtimo arba szej kokio nesmagumo. Spencer, kalbėdamas apie mokinimą vaikų macioniu, smagiu budu, sziteip sako: „žinome, kad smagiose, ramiose ir linkmose aplinkybėse valgytą maistą geriaus mūsų organizmas sunaudoja, negu tada, kada valgome susirupinę, supykę arba gailestį turint. Tas pat ir su protiszkų mūsų penų. Jeigu protiszkas maistas bus skaniai pagamintas ir įkunys ramumą, — didesnė ir geresnė nauda isz jo iszeis, negu isz tokio, kuris bus atjaustas, kaipo apsunkinantis darbas. Szįdien jau abelnai visose mokslainėse stengiasi suteikti mokslą macioniu, o ne szurkszcziu budu. Kaip isz gyvenimo, teip ir isz mokslo bausmės esti praszalinamos.

Prie normaliszką sąlygų sveikas užsiėmimas esti malonus, o skausmingos veikmės nėra sveikos. Kudikiai atydžiai, su pasiszkventimu sems isz to smagurių szaltinio, kurį suteikia sveikas isznaudojimas (iszlavinimas) fakultetų. Yra protiszkos ekonomijos įstatymas, kuris sako, kad mokintis reikia teip, idant iszgauti žingeidumo smagumą, o ne opų atjautimą, nes szituo vien budu geriausiai galima atiekti geismus ir apturėti naudą isz mokslo.

Sveikos, gaivios, soczios smegens lygiai reikalingos atsikaitėjimui, atsikartojimui ir priėmimui idejų medegos; norėdami ateityje atbudinti tą medegą, turime turėti užtekti

nai energijos (spėkos), ypatingai smegenų centruose, kurie riziasi su sudraugavimu idejų. Ypatos susilpnėjusios kartais neatsimena nė papraszciausių vardų, nusidavimų, nė dienų, taigi be energijos smegens neatsiliepia jų reikalams ir geismams. Prieszingai, kada esame smagus arba sujudę, tada atminimai su nepaprastu greitumu kįla; apart to, nekurie vaistai teipgi budina atminimo pajiegas. O virsz visko, normaliszka kraujo cirkuliacija neatbutinai reikalinga gerai atmineziai.

Priėmimas atminimo medegos ir atsikaitėjimas remiasi ant bendro atsikaitėjimo, nes tas jungia kūną su protu.

Yvairiavimas kūnuose, kįlantys isz yvairių — yvairiausių pajautimų, padaro savo veikmę ir ant proto. Antraip sakant: sveikata yra taisyklė, ant kurios atspindi visas protiszkas darbas ir tvirtybės pamatas, kuris sulygsta su kiekviena protiszka veikme.

Jausmams sujodus arba kūnui esant nesmagiam padėjime, mislis iszsiszkirsto teip, jog negalima pasiszkvesti atydžiai ant jokio kito daigto.

Atminties fiziologija liudija, kad senus paproczius tik su vargu galima atmesti, ir jog pavargus arba atydžiai nedabojant, nejutoms nuo naujų grįztime prie senųjų papratimų. Tokiu budu pasirodo, kad atmintis artymai jungiasi su papratimu, o papratimas, jug, yra fiziologiszkas. Ant atminties veikia oras, maistas, tankumas ir užteklius, pailsio nerimastis ir szej kas tiktai atsiliepia ant lygaus mūsų proto atsvaro.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviėnė.

Yvairios žinios.

Kas sėdi įstatymų dirbtuvėse? Teip vadinamuose parlamentuose (Suv. Valstijose jis vadinasi kongresu) sėdi „žmonių“ iszrinktiniai ir fabrikuoja visokius įstatymus tam tikslui, kad žmonių nevydonai

lengviaus ir jau „legaliszkai“ galėtų engti „liuosus balsuotojus“. Akyva matyti, ką visuomenė renka savo reikalams aprupinti.

Vokietijos Reichstag'e (cie-sorijos seimas) yra 397 pasiuntiniai; isz jų 88 augszti valdininkai, 67 didelių dvarų ponai, 62 stambus fabrikantai ir pramonininkai, 40 gyvenanczių isz paveldėto arba suvogto kapitalo, 20 dvasiszkųjų, 25 advokatai ir rejentai, 36 profesoriai, 30 vaisbunų (kupezių), 18 yvairių užsiėmėjų ir 11 dibanczių dailos užvade.

Anglijos pasiuntinių butas turi 670 sąnarių; isz jų 163 „bajorai“ be jokio užsiėmimo ir užvado, 77 stambus žemių savininkai (landlord'ai), 49 visoki kariszkai oficerai, 34 augszti valdininkai, 130 didelių fabrikantų ir pramonininkų, 47 vaisbunai, 23 visoki bankieriai ir finansistai, 18 laivų savininkų, 15 inžinierių ir chemikų, 65 advokatai, 20 sudzių, 23 žurnalistai (laikra-ztininkai), 6 daktarai.

Suvienytose Valstijose kongresas yra kapitalistų rankose: jeigu nori, tai jie patys liepia iszrinkti savę senatoriais arba kongresmonais; bet tankiausiai kapitalistai siunczia žmonių verdan savo klapczukus, ypacz savo advokatus (lojerius); kaip apskaityta, visi beveik kongreso sąnariai priguli prie teip vadinamų „liuosų (lyberaliszkų) profesijų“: Senate tokių procentas isznesza 83, o pasiuntinių bute 84. Senatoriai ir kongresmonai gausna algos po \$5,000 ir už žygus.

Italijoje parlamentas sudėtas isz 508 sąnarių; jų tarpe yra 156 advokatai, 29 buvusieji oficerai, 25 inžinieriai, 22 fabrikantai, 23 daktarai, 20 žurnalistų, 5 miesto dumeziai, 17 žemės savininkų, 7 sudzios, 76 profesoriai, 104 „bajorai“ be jokio užsiėmimo.

Prancuzijos parlamentas susideda isz tokių ypatų: 114 advokatų, 28 rejentai, 139 oficerai, profesoriai, sudzios ir valdininkai, 52 daktarai ir 45 žurnalistai.

Isz visur.

Popiežius iszleido į visus Europos vieszpaczius notą, kurioje persergsti juos, jog Apasztaliskkas sostas ateityje neduosiąs daugiau pavelyjimų (dispensų) pacziuotis artymiems giminaicziams isz karaliskų szejmynų. Szventasis tėvas iszranda, kad karaliskose szejmynose dėl tokio giminaivimosi regėt aizskus degeneracijos (iszsigimimo) ženklai. (Nėra abejonės: teip, caras Nikolajus II yra kretinas-menkaprotis, o apie kaizerį Vilių visi žino: jis savę vadina net „Dievo pusbroliu“; dvi Belgijos karalaitės valkiojasi po visakias vietas, jieszkodamos su kuo „susidėti“; Anglijos karalius baigia sveikatą dėl perliskmo gyvenimo).

Viedniuje numirė teip vadinamas „garnys pagal norą“: tai apszauktasis profesorius L. Schenk, pagarsėjęs tuo, jog jis sokėsi turis budą, kaip nutaikyti, idant moteriskė gimdytų pagal norą — vaiką arba mergaitę. Jis bandė nutaikyti vaiką ir rusiskai carienei, bet carienei pagimdzius vėl dukterį, profesorius vos isztruko su gyva galva. Vėliaus jo metodą visi iszjuokė; jis, mat, tvirtino, kad kudikio lytis, užsimesgant vaisiui, priguli nuo valgio, koku maitinasi motina.

Ispanijos karaliukas Alfonso XIII lankėsi neseniai mieste Cavadonga; jis užėjo ir į katedrinę bažnyčią, kuri garsinga visokiais szventais daigtais. Vyskupas ėmė rodyti karaliukui szv. Petro ir Povylo relikvijas, bet vainikuotas vaikuszczias netikėtai suszuko: „Vyskupe! ir tu tiki į tą niekniekį?“ Vyskupas net sumisgo, nežinodamas, ką bepasakyti. O karaliukas tęsė toliaus: „asz visai netikiu ir velyt eisiu pietuoti“.

PAGIEŽA.

Lenkiškai parašė *Brolis.*Lietuviškai vertė *V.K. (Vincas Kudirka).*

(Taša.)

Anupro balsas, kaip visada, iszpradzių tylus, lyg sapelka, darėsi vis garsesniu ir skambėjo per visų balsus. Kiti balsai susiliejo į vieną ir, lyg griausmas, sujudino orą; o tokio giedojimo, nuo pat svieto pradžios, Kančėnuose negirdėjo. Žmonės ant laukų nušiminėjo kepurės ir suklaupė, o tie keleiviai, ką prie giesmės neprisidėjo, iš baimės ir graudumo verkė, lyg maži vaikai.

Dabravyčius sėdėjo su vaikais ant prieangės ir norėdamas nužadinti Jackutį, pramanė yvairius lošius — dovanai! Vaikiščias šypsojo si skausmingai ir kas-syk lyg nusimindamas. Tuo tarpu, rodosi iš užlebesių, dalekė tylus giesmės balsas... Vaikiščias pavirto į girdėjimą.

— Ko teip klausai? — paklausė užveidas.

— Kas-žin kas gieda gražiai ir liudnai...

— Nieks negieda; tik tav rodosi.

Toje akimirkoje rusti giesmė pripildė visą apielinę; šermeniška jos gaida veržėsi į visus užkampelius: keikė, piktodžiavo, skundėsi...

Dabravyčius nubalo.

— Kas tai? psalmė... ar tai būtų ta baisesi psalmė!...

Ir atsiminė, kaip senoji močiutė pasakojė apie vieną kunigą, kuris, pažeistas tėvuno, užgiedojė nedėlioje prieš altorių, vieton „Dievas mūsų gelbėtojas ir tvirtybė“: „Apgynėjau vargstančią“, o tėvunas, lyg perkuno užgautas, krito bažnyčioje. Bet tai buvo kunigas, o menkas klopas išdrįstų gundyti Dievą? Tai negalimas daigtas!

Dovanai savę ramino, nes tame tarpe išgirdo:

„Namuos paleistuvystė, o-gi ulyčiomis

„Eiu tresai, aplaistyti žmonių ašaromis.“

Jo veidas pajuodo ir susisuko. Senukė nešiotę pakratė lyg drugys ir ji puolė ant kelių. Jackus apsidairė stebėdamasis ir pajuto, kad dedasi kas nepaprasto.

Giesmininkai prisiartino prie dvarelio.

„Dieve, kad piktadėją piktmyris nelenktų!

„Kad persiskyrus žemė jį gyvą uždengtų.“

— Įpuolė į vaikiščio ausį.

— Kas tai? — paklausė senukės: — ką turi žemė uždengti?

— Prakeikia, ponaičiuk! — sudejavo senė: — mus prakeikia...

Vaikiščias išputė akis ir vėl klausė. Tam surinkime labiausiai jį užėmė vienas balsas —

toksai skambus, pilnas dejavimo, gailesties, virpėjimo.

— Tėte! — sušuko umai: — tą skambų balsą Dievas, turbūt, girdi?

Dabravyčius žiūrėjo pastirusiomis akimis ir, nesupratęs sunaus klausymo, lingavo galva.

Bažnytėleje, ar per atsitikimą, ar iš baimės, pradėjo skambinti.

Giedantieji, lyg griausmas, šaukė:

„Išklausyk — turiu viltį, kad manę apgįsi,

„Ir žmones nedoruosius galybe sutrįsi.“

Dabravyčius sudrebėjo ir įbėgo į vidų.

Jackus tuojuo, pamatęs pryšakyje giesmininkų senelį su žilais plaukais, pašoko, iškėlė prieš jį rankas, plačiai atidarė lūpas ir puolė, lyg nukirsta varpa. Jonukas ir senukė garsiai apsverkė.

Užveidas išbėgo, išsigandęs, pagriebė vaiką ir besiblokšdamas, nunešė jį į lovą... Gai vino, o prakeikimo balsas plėšė jam galvą. Vaikiščias vos atsipeikėjo ir tarė:

— Dar gieda.

— Šunų balsai dangaus nesiekia, — tildė jį tėvas kymiu, pertrauktu murmėjimu: — už migtm, tie kvailiai tavę išgąsdino.

Vaikiščias gaudė ausimis atsitolinančius garsus, kol nepailso ir neužmigo. Baisi giesmė išsiskirstė... Ne! — užveidas girdėjo jos aidą kiekviename kambario kampe... Šoko, išbėgo laukan — čia tylu... Ne! — aiškiai ošė medžių šakose. Sėdo ant arklio ir išlėkė į lauką — čia jau nieko nėra... Ne! — liko ant viršaus želmenų, kas valandėlę kyla ir šnabžda: „Kad persiskyrus žemė jį gyvą uždengtų.“

Naktyje Jackus pradėjo klejoti.

— Tėte! — šnabždėjo: — mama paims manę pas savę, sakė, kad paims... Pas ją teip gražu! teip daug gelelių! ir palakstyti gali... o kad ir užmėni ant gelelės, tai ji vėl atgija... tų nieks neverkia: Dievas neduoda niekeno skriausti... Tėte, ar žinai, kas buvo tas senukas? — tai aniuolas. Mama sakė, kad Dievas kaip kada pats ateina ant žemės, o kaip kada atsiunčia aniuolą; mačiau, kaip jis ėjo keliu, užaugo sparnai ir nulėkė augštyti į dangų; turbūt, skūsis Dievui....

Dabravyčius dejavo ir drebėjo.

Į rytą vaikiščias aptilo.

Užveidas primerkė akis ir, rodos, mato priešais senelį, kursai jį griežia ir traukia į duobę.... Mėtosi, daužosi... štai Jackutis, sėdėdamas ant debeselio, sušuko: tėte!...

Dabravyčius sudejavo ir pabudo; vaikiščias su klaidziomis akimis, susirietęs aut lovos, šnabždėjo:

— Tėte! nešiotė sakė, kada žmogus serga, tai smertis stovi prie jo pakojuje, o kada turi

mirti, tai pagalvyje. Prie manęs, tēte, smertis stovi pagalvyje — baltas, gražus, kaip aniuolas. Už tavęs, tēte, ir gi stovi smertis — juodas, baisus. . . . Tēte, bėk! . . .

Vaikutis sudejavo ir virto: Dabravvyčius pašoko, pribėgo prie jo ir suriko.

Jackutis jau buvo negyvas.

Ant vaiko šermenų užveidas vaikščiojo kaip be dvasios, o varpui užgaudu — pabalo. Išgirdo aiškiai, kaip jis, lyg pamėgdžiodamas, nyniuoja:

„Kad persiskyrus žemė jį gyvą uždengtų...“

Sugrįžo namon nebylus; padavė jam valgyti; nieko nedumodamas, prisiartinio prie stalo; tuo tarpu sugirgždėjo grindys — sudrebėjo ir šoko šalin. . . . gal žemė griūva? . . . Atsisėdo, užsiziūrėjo į langą: šaka sudavė į langą — krupitelėjo. Jam pasirodė, kad tai baisi smertis barškina juodais savo pirštai. Pajuto, kad jį lyg kas smaugia, išbėgo ant prieangės atsikvėpti — priešais stovi žilas senelis: išbalęs, nesijudinas, įstebėjęs į jį akis. . . . Ne! — tai tik rodosi! Pratrėnė akis. . . . Štai krume paukštelis sučiulbėjo:

„Kad prasiskyrus žemė jį gyvą uždengtų...“

Varpelis, vieton vakarinių maldų, užgaudė: — Teip, teip, teip. . . . kad žemė uždengtų. . . .

— Ar aš iš proto einu, ar kas po plynių? — atėjo jam į galvą.

Nubėgo pas šioželką, pasilenkė, norėdamas sušlapinti galvą — ir sustiro: vandenyje, lyg zerkole, pamatė sutaršytus savo plaukus ir čia — pat monyjančiam atsimušime liepos šakų ką juodą ir pikta, zenklinančią giltinę. Baisingai sukikeno ir griuvo veidu į šioželką.

Pas kleboną atbėgo Ignotas.

— Kunigėli, per visą naktį nežinojome, kur dingo mūsų ponas. . . . o čia Onuka rado jį pas šioželką: guli ant kranto, o galva vandenyje — turbut, šėtonai įtraukė. . . .

Kunigas pakratė galvą, puolė ant kelių ir tyliai prakalbėjo:

„Prieš tavę, Viešpatie, mūsų kaltes dedame.“

V.

Damėnų žmonės grįžo namuosna. Anksti rytą visi snaudė. Arkliai vilkosi pamaži; štai kas — žin kas suriko:

— Dėl Dievo, sustabdyk arkli!

Keršis krupitelėjo, pratrėnė akis, apsidairė: iš Kančėnų dvaro vartų išsiriti vežimas, o ant jo juodas grabas. . . .

— Ką čia tamistos lydite? — paklausė, nusiimdamas kepurę.

— Musų akamonas, — tarė bernukas. . . .

Dirstelėjo į Keršį ir, persigandęs, atsitolino. . . .

(Užbaigta).

Jurgis Durnelis.

Lenkiškai parašė *Brolis*, lietuviškai išvertė *V. K.*

I.

Jeigu kas, pradėjęs nuo tos vietos, kur Nėmunas stveria Viliją į platų, bet lėkštą glėbį, pereitų tą puikų klonį, kur, anuosmet žydėjo tulpės, o šiandien auga daugybė velnerėžų, ir nežiurint į patogias lietuvautes, ką nešant vandenį, breda per purvyną didelėmis raudonomis kojomis — eitų vis prieš sriovę gimdytojos musų upelių, tai išvystų didelį Snaudzių kaimą.

Kraštinis butas sykiu su klėtim, tvartais ir kluonu, — tai Piktų. Triobos pusėtinis ir kad tik vėjas nebutų keliose vietose supašiojęs stogo, tai galėtų likti paveikslingomis.

Butas, kaip paprastai pas gerą gospadorių, sudėtas iš didelės grinčios, ruimingos priemenios ir kamaros. Prie kamaros glaudžiasi, kaip prie motinos, maža kamaraitė, vadinama šonine; visame kaime nėra tokios.

Dabartinių gospadorių tėvuką — Vaitiekų dvare vadindavo Kreiviu, o kaime Seniu Vaitiekum — kitokios pravardės neturėjo.

Buvo tai geras žmogus ir meilus susiedysteje, bet gramosdas: apleido triobas, pagadino lauką ir maž nepraleido visų namų.

Vaitiekaus sunus — Motiejus, dar budamas vaiku, pramintas tapo Piktų; ilgainiui tas praminimas pasiliko pravarde ir perėjo ant vaikų.

Motiejus Piktas buvo gospadorium, kokių mažai. Per savo gyvenimą geresnes triobas perstatė, į vietą senų naujas, užsiaugino tokius gyvulius, kokių dar nieks kaime nebuvo matęs; dėlto dvarponis aprieko jį vaitu. Teko tada visiems: kol gerai — tai gerai, bet tegul tik ar tvora keno sulūžus, ar stogas apdraskytas — tai išplus kaip nesutvėrimą. . . . Tai gi bijojosi jo, kaip velnio.

Budamas valdininku, nekartą mylėdavo savo namuose ne tik strielčių, kliučvaitį ir valsčiaus raštininką, bet net prabaščių, o kelis syk ir patį dvarponį; tai gi statant butą, atidalino siena pusę kamaros ir, ant pasistebėjimo viso kaimo, įtaisė ponišką kambarį, t. y. tokį, kur nebuvo nė trupučio dumų, nes jį šlėdė pečiaus šonas iš kamaros. O kaip Piktas išklojo sienas popieromis, kurias gavo dvare, kaip perstatė naują baltą lovą su patalais, žalią stalėlį,

(Toliaus bus).

Didžiausiuose Londono laikrasčiuose pasirodė sziomis dienomis ypatingas pagarsinimas: nekoksai kunigas M. Baxter pranaszauja, jog tarp 1906 ir 1917 m. susivienys deszintis didelių karalyščių (Prancuzija, Anglija, Indija, Austrija ir t.t.) ir stos prieszais dvi vieszpatystes: Rusiją ir Vokietiją. Uzeis karės ir musziai, žemė susilies su dangum, kraujo marės aptvys visas szalis. Ta pranaszstė paraszta teip lygiai, kaip pranaszo Danieliaus knygos. Vargszė Amerika į tą ermyderį nepateksianti, nes jė nė Byblijoje neminėta, — dėlto ir pranaszai ją apleidžia.

Serbijos karalius nesitiki turėsias vaikų su senesne už jį karaliene Drahą; todėl jis ketina pasirinkti sveiką vaiką kokios kaimietės szejmynoje ir auginti jį, kaipo sosto įpėdinį (karalaitį). Karalius sako: „Serbijos karalių giminė yra kilus isz piemenų, — tai kodėl negali buti dabar karalium koks liaudies (žmonių) kuditkis?“ Svetiszki ir dvasiszki valdonai sziausziasi priesz tai; jie sako: kaip gali buti karalium koks piemenukas be Dievo patepimo?

Karaliukas Alfonso XIII, kad ir regimas pusprotis, kaip kada iszkerta gražius juokus: teip, vieną dieną jis užsimanė atimti nuo augsztųjų ponų seniaus padovanotus jiems kryžius už nuopelnus, po vardu „Annunciade“; atėmęs tuos, karaliukas apdovanojo didzponius naujais kryželiais „Alfonso XIII“, tai yra savo paties. Didzponiai eina isz galvos, o vaiksiezzius juokiasi isz jų. Generolas Weyler, garsingas piktadėjas nuo Kubos, atsisako nuo kariszko ministro vietos.

Kas turėtų kokius-nors ne užbaigtus pinigiskus reikalus su velionim Ig. J. Griesziom, ypacz butų paskolines jam einant į mokslus, — teiksis atsiliepti į 20 Susiv. Liet Amer. kuopą, Union City, Conn. Velionies draugai malonėtų už ganėdinti visus.

Kuopos sekretorius.
V. Baratinskas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Antano Baronaicio, vargamistro, kuris 3 metai kaip Amerikoje; paeina isz Gulbiniskiu, Vilkaviskio parapijos, Suvalku gub. Amerikon keliaudamas buvo Londone. Pats ar jį zinanti tautiečiai teiksis atsiszaukti ant szio adreso: P. Korzon, 262 W. 4-th str. So. Boston, Mass.

Pajieszkau Kazio Udros, nu kentėjusio už knygų platinimą ir pirm penkerių metų iszsiųsto į Siberiją. Jeigu jo dar nėra Amerikoje, tai atsiszaukti prie jo brolio, kurs gyvena Amerikoj nuo seniai. Pavardė Udros, vardo neatmenu. Paeina isz Panevėžio pav., Garszių sodžios. Kas jį žino, teiksitės man praneszti po szio antra szu: Juozas Szirvydas, 1224 Hancock str. Philadelphia, Pa.

Pajieszkau Julijono Szimkaus, i-z Varnių par., Telszių pav., Kauno gub. 6 metai atgal jis gyveno netoli Philadelphia's Kliptone; jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant szio adreso:

Joseph Noreik,
P. O. Box 508
Laurium, Mich.

Pajieszkau Matijoszių Raczilą isz Suvalku gub., Vilkaviskio pav., Bajorų kaimo; jau apie 6 savaitės, gielėjou, iszvažiav isz Skotijos ir ketino atvažiuot pas mane. Jei gyvas teiksis atsiliepti.

John Tumosa
Box 374 Foxcroft, Me.

Kur mūsų iszganymas?

Kas geidžia pažinti savo tautos reikalus — teperskaito szitą knygą (118 pusl.); kasztuoja 25 centus.

Adomas Mickevyczia.

Nauja knygutė su Mickevyczios paveikslu (40 pusl. skaitymo). Mickevyczia buvo didis poetas ir apgynėjas prispaustųjų žmonių ir tautų. Pažinti jo gyvenimą, darbus ir rasztus — pridera kiekvienam lietuviui. Kasztuoja 15 centų.

Reikalingas mokintojas

mokinti lietuvius vakarinėje miesto mokslainėje lietuvis, kuris galėtų buti atsakantis ir kad galėtų iszduoti egzaminą mokslainių komisijai — tegul atsiszaukia. Lithianian Citizen Association, Box 43 So Boston, Mass.

Balsuokite už

John M. Jones,

isz Pittston, Pa. kandidato ant pavietinio komisoriaus prie pirmrinkimo republikoniszkos partijos, 6 Rugsėjo, 1902.

Balsuokite už

Wm. H. Welter,

isz Larksville, Pa. kandidato ant pavietinio komisoriaus prie pirmrinkimo republikoniszkos partijos 6 Rugsėjo, 1902

Balsuokite už

John Mainwaring,

isz Plymouth, Pa. kandidato ant registratoriaus paveldėjų reikalų prie pirmrinkimo republikoniszkos partijos 6 Rugsėjo, 1902.

Balsuokite už

Robt. P. Brodhead,

isz Kingston, Pa. kandidato ant pavietinio komisoriaus prie pirmrinkimo republikoniszkos partijos 6 Rugsėjo, 1902.

Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker isz Philadelphia, Pa. Ant lieutenant gubernatoriaus William M. Brawn isz Lawrence County, Pa. Sekretoriaus vidurinių reikalų Isaac B. Brawn isz Eria Connty, Pa.

CZIA VIENYBEJE TALPI-NAME HON. WILLIAM CONNELL LACKAWANNOS PAVIETO ANTRU KART ISZRENKAMO ANT CONGRESMAN—SEKANTIS YRA APKASZYMAS JO GYVENIMO.

Nėra kandidato kuris praszytu balso ukėsz Lakawannos Counto ateinancziuose rinkimuose, kuris butu užsitarnavęs daugiau už Hon. William Connell. Mr. Connell reprezentavo Lakawannos distriktą kongrese per 6 pereitus metus ir jis yra padaręs daugiau dėl žmonių szio kanto, kaip kiti visi kongresmanai yra padarę.

Hon. William Connell atkeliavo in anglių apielinukę isz Kanados dar vaiku budams ir gavo užsiemimą kaipo dreiverys mainose Hazletone. Jojo tėvai buvo biedni ir jiems buvo reikalinga vaiko pagelba. Jis mokinosi vakarais ir rinko pinigus ir į trumpą laiką gavo vietą kaipo superintendentas. Vėliaus jis nukeliavo į Scrantoną ir dirbo apie mainas tame mieste per keletą metų. Jis tada atidarė mainas savo locnas ir į trumpą laiką davė darbą dėl kelių szimtų vyrų ir vaikų.

Laimė pasiekė kad isz dreiverio szianten yra augszciause stovintis ukėsz Scrantone. Jis turi susirizimą su daugeliu fabriku Scrantone ir moka paskirtą algą, už ka neturėjo jokių ergelių su savo darbinukais.

Congressman Connells buvo nuoszalei nuo republikonų partijos. Iki meto 1896 jis nereikalavo jokio office. Tuose metuose vadovai tos partijos ir szimtai žmonių, kurie dirbo dėl jo fabrikuose, praszė jį, kad eitu ant kongreso ir jis apsieme. Jis tapo iszrinktas sudaugumu balsų. Hon. William Connell yra tokis žmogus kurį nori prekikas darbinukai kad jis butu kongrese.

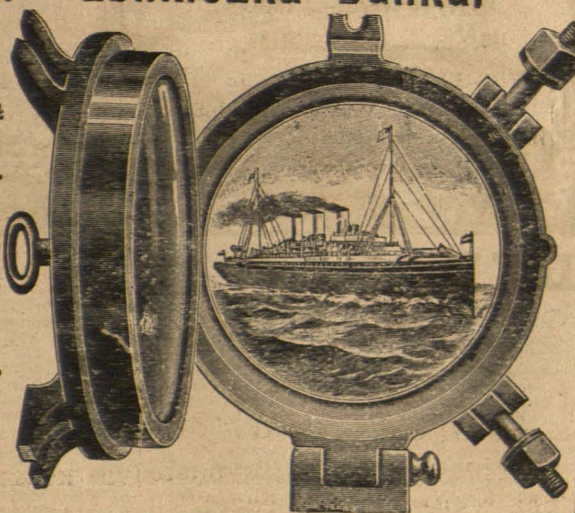
Jis dirbo mainose 20 metų ir žino sunkius darbus mainų, ir tiesas kurios iszėjo ant jo gero. Jis yra geras citizen, ir draugas žmonių, kurie pelnosi biednai sav kasnį duonos. Balsuoki už William Connell ir turesi žmogų kurs užtars atsargei reikalus.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
 isz Ameriko į Europą
 ant geriausių Laivų,
**Hamburg, Rot-
 terdam, Bremen,
 Antverpo, Havre
 Liverpool, Nea-
 pol ir t. t.**

**Parduoda Tikie-
 tus visais
 gelžkeliais**
 į visus miestus visam
 sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.
**Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigus pagal
 dienos kursą.**

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėldieniais nuo 9 iki 12 ryte.
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus, kurie yra laikomi pirmos klasios aptiekoje.
 Vaistus, chemizkus daiktus, kvepenčių muilą, šukas (sponges) ir kitokius
 prie prašimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
 kių daktarų receptus atsakanciausai.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausie dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdame LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
 dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
 vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
 kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

Burtininku Knygelė

Jeigu tiki į burtus neieki pas burti-
 nyką ir nemokėk be reikalo pinigus
 už pamelavimą, bet nusipirk knygelę
 ir tada pats galėsi iszrasti savo arba
 kito laimę arba nelaimę. kada tiktai
 norėsi, nes perkaiteš tą knygelę vis-
 ką suprasi kaip reik padaryti. Asz
 parduodu knygeles dėl metimo kortų
 už 25c. lietuviszkoje kalboje. Pini-
 gus galite siusti paczto markemis ant
 adreso:

K. Intas,
 P. O. Box 551
 Pittsburg, Pa.

Pirmutine lietuviszka karczema Czaplisko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
 Uz aikome geriausą aly. degtinę ir cigarus, ir
 teipgi suteikiame draugiszką rodą visokiuose rei-
 kaluose.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DPAJGYSTĖS.
 Prezidentas - V. Daukszys
 1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius - A. Ilgunas
 P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.
 Kasierius - A. Olszevskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius - Dr. J. T. Želvienė
 1 Church st. Plymouth, Pa.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
 tę tavo piningų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,

**Skausma Galvos,
 Skausma strėnu,
 Skausmą kaulų,
 Skausmą sprando,
 Ir Traukulio**

Tai nueikie In sztorą, pas savo tautietį ir pareika
 lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie-
 koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
 vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerk EGIUTERRO No 1. prigelbės koźname
 karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
 puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios kę Aptiekorius Groblevskis
 sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir
 szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip
 tai sako syk po 27) ant svieto gereenės Trajankos
 nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-
 ūno žinomas, yra v enas garsingiausių Aptieko-
 rium tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Tei-
 po gi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras ap-
 tiekorius žino ir ženkina daugiau kaip 10 daktarų,
 nežine pagalvoj susirgusios žmonijos. Dėlto
 gi jeigu kada jus Dievas teiktusi delipetēt kokia
 liga, tai tuojuos nusidukite ant rodos pas jį.

Adresa:

ALBERT G. GROBLEWSKI
 111 Main st. arba Box 1109
 PLYMOUTH, PA.

Darbas

suvienytai dėl slėbnumo
 kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas su-tipini-
 anui muskulų ir pailginimo stip-
 rumo darbe.

Severa's Stomach Bitters

Atlieka szita per sutrovėjimą ma-
 isto, sujautrinimą skilvio silaiky-
 mą sukietėjimo vidurių, pastipri-
 nimą nervų, czystijimą ir padau-
 ginamą kraujo. Nėra geresnės
 gyduolės nuo vidurių.

Preke 50c. ir 1.00 dol.

W. F. SEVERA.
 MANUFACTURING PHARMACIST.
 CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos
 pas A. Groblevskį, 111 Main str
 Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gyda visokias pasleptas
 ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies,
 plauczių, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus,
 silpna atmintį, dvasiszka nusilpima, lytiszkas
 silpnybes, szleivuma, sutinimą, vezį, blykszle
 pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, po-
 dagra, reumatizma dusinima, paralyzių ir tt.
 Praszaliniu gumba, gyda gimdyimo ligas, vi-
 sokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gyda su
 pagelba geriausių elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgyda per **keleta dienu**. kraujo už-
 nuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaiz-
 das gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse,
 netekima vyriškumo, lycziu nusilpėjima ir tt.
 gyda kuopasekmingiausiai ir **svaran-
 tuoju pilna iszgydyma. Chro-
 niszkos ligos yra mano specia-
 lizskumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuod-
 gmus iszgzaminavimas lizonio ir jo iszgy-
 dymas—tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave.,
 NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms
 nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszka atsilankyti, gali para-
 szyti laiszka; butinai reikalaujame paciento
 insitkejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika
 Lebanon Bellevue Post Graduate University
 Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

*Daugiaus kaip 150 laiszku
 nuo iszgydytų žmonių gauta
 laike paskutinių dvideju mėne-
 sių.*

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant poliucijos
 kuri pas rodo laike miego arba prie
 nusilzlapinimo, ir jeigu isz tos nesi-
 gydys, ji neapleis žmogų kankinusi.
 Zmonės turinti tą ligą kenzia ne-
 migą, galvos skaudėjimą, pilvo už-
 kietėjimą arba netrovėjimą, nervisz-
 kumą, vidurių ir nugaros skaudėjimą
 ir apsilpnėjimą lytiszku kuno dalių.
 Jeigu tokios atsit kimuose reikalau-
 ji pagalbos, nesiusk piningų, bet ra-
 szyk pas mane į edamas markę, o
 asz atsisiu tau apraszymą, isz kurio
 tikrai iszsigydysi. Adrisuok:

John Wasel.

Box 657, Iron Mountain, V. Mich.

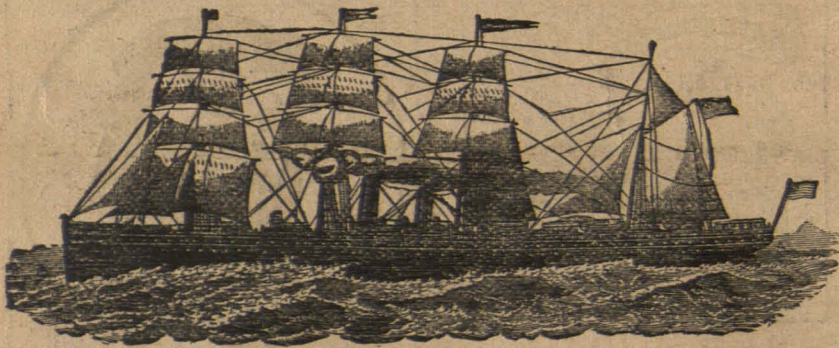
Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinų czeve-
 rykų vyriškų, moteriszku ir vaikų, visi yra Juni-
 jos darbo, pardodame už visai pigę prekę. Tei
 po-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo.
 Atelk ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaižiuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigų į Lietuvą ir į kitus krasztus pasutės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire - insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
633 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorininkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiuska per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszioms ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszius liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00 su prisiuonu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiuska. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkatės vaistų ir tablets *Gumbo-Kura No 1*, tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuonu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigyde isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakančią laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiuska į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekoorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Soranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave.
Pittston, Pa.

Kasos globėjai K. Unika,
943 S. 2nd. str.
Philadelphia, Pa.

Uzveisdotoju knygyno-V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių
DAIGTŲ už ugaltee

GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užeiga,
pas S. Arbaczaucką,

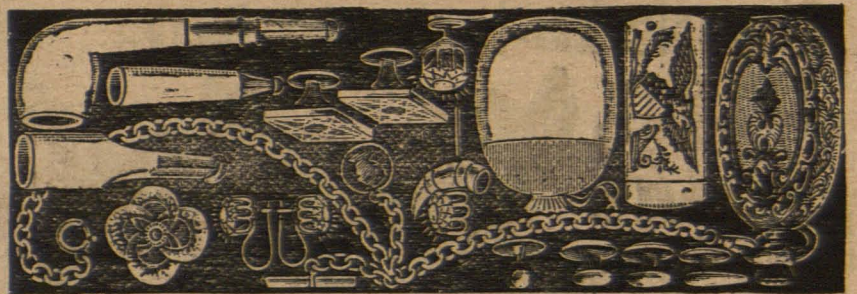
1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užeiga tez viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugel laikau užkančzius ant stalo per visą dieną. Telpgi parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir už pigiausių prekę Siuncziu pinigų į visas svieto dalis Lietuviai, atkeliave isz kitų miestų, ras pas mane szirdingą primimą.

Lietuviu užeiga.

Gerianse užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale.
Petras Lipavyczia,
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

DYKAI 11 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekadus negirdėta! Ateikit paziurēt, paziurėjims dieko rekasztuoja!

Dabar mes paladziame turgan geriau į laikrodėli: **TIKRA AMERIKISZKA,** 14k. su dvigubais paankuotais lūksztai, ausuke užsakomas ir nustatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERJA,** pilnu akmenų, R. K. garantuotas, nikelinotais viduriais, iszduodame rasztą **GVARANCJA ANT 20 METŲ;** pagal iszveizdą ir geruma tokį laikrodėli viedos gali lyginti prie \$40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėli mylėtojams tres duosime begybe 61 dienių puikius prezintus. 1 vieną marių putų **CRAGNIZTA,** vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams **DEZUTE** 25c. 1 didų anksuotą **DI KENO LENCIUGELI** su **Cameo** kabute, \$1.50; 1 puikią anksuotą **SAGUTE,** \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARIU** da'mantais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPILKA** isz sodintu brangakmeniais 40c; 1 porą paankuotų kolionikų su **parmterio** virezais 40c; 1 porą rankovėms **guzikų,** su permuterine apa'zia, 2c; 2 kalnieriams **guzikų,** permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią į krutinę **sagutę** su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėli ir 14 dovanų siuncziamė **C. O. D.** už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztus; sluntinį galite iszgzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktū, engrazinkite mums atgal musų kasztais. Kur resiranda **Expreso** Ofisas. \$4.98 turi but prisiuska drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuska pinigų drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį **PILLI:** daktus mee pa-siuncziamė tada per paczta. užregielravė savo kasztais. Jeigu pirkti ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėli ar moteriszką. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens len' tugiolio mee pasiuosime mote-riszką 50 coltių anksuotą **Lorgneite** lenclugėli. Raszyk ezidentin pakol iszpardavimas neiszszbalges.

Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvėpianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori liuksmai laiką praleist ir iszgirst skambinant ant forte-pijano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St. Washington, D. C.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkes Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziiaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdamė iszdirbtimis igijau geriause praktikę ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fab'rikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

